BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

APOCALYPSIS ANASTASIAE

EDIDIT

R. HOMBVRG

1049

SIAE

S B.G. TEVBNERI

APOCALYPSIS ANASTASIAE

AD TRIVM CODICVM AVCTORITATEM PANORMITANI AMBROSIANI PARISINI

NVNC PRIMVM INTEGRAM EDIDIT

RVDOLFVS HOMBVRG

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MCMIII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

JOHANNI DRAESEKE
PAULO EICKHOFF

S

PROLEGOMENA.

Cum abhinc quattuor annis L. Radermacher opus anonymum e codice Parisino Graeco 1631 depromptum, cui inscripsit „Anonymi Byzantini de caelo et infernis epistula“, prooemio diligenti adiuncto in publicum edidisset, haud pauci fuerunt, qui editione in examen vocata copiosiorem operis cognitionem desiderarent. Iam vero Albr. Dieterich eiusdem libelli duos codices in Italiae bibliothecis invenit. A quo adductus cum in eo esset, ut apocalypsin Anastasiae — sic enim nunc inscribitur opus adhuc anonymum — denuo, nunc primum integram ederem, Pauli Eickhoff, viri generosissimi mihique familiaritate coniunctissimi, singulari benevolentia factum est, quod vix ac ne vix quidem sperare poteram. Huic enim iter per Italiam facienti contigit, ut et Panormitanum codicem et Ambrosiani exordium apocalypseos ipsius summa cum fide describeret: quae omnia ille qua est humanitate mihi permisit. Interim peropportune accidit, quod alterum apographum exordii totiusque codicis Ambrosiani collationem mihi procuravit Albr. Dieterich, qui codicis conferendi negotium Domenico Bassi Mediolanensi, viro doctissimo, demandaverat. Praeterea Albr. Dieterich non tantum quae ipse quondam e codice Panormitano excerpserat mihi transmisit, sed etiam a Ludovico Deubner impetravit, ut ea folia Panormitani libri, quae Eickhoff reperire non poterat, quoniam ab aliis male discerpta in fine libelli adsuta sunt, diligentissime describeret in meum usum. Neque in his solum constitit optimorum virorum cura atque auxilium. Indefessus enim et benignus studiorum meorum adiutor

mihi exstitit Iohannes Draeseke, collega mihi coniunctissimus, rerum Byzantinarum existimator peritissimus, qui cum libros necessarios, tum usum suum et scientiam rerum litterarumque amplissimam semper mihi praebebat. Haud omittendi sunt, qui vel nuntiis vel consiliis gravissimis mihi profuerunt: Philippus Meyer, Hippolytus Delehaye, Adolfus Juelicher, nec minus L. Radermacher et C. Krumbacher, qui per litteras a me interrogati celeriter responderunt. His omnibus gratias ago quam maximas. Sed veniamus ad rem quae agitur.

Inscribitur libellus, qui sequitur, in codice Ambrosiano sic:

Ἀποκάλυψις τῆς ὁσίας μητρὸς Ἀναστασίας παρὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. εὐλόγησον. Traditur, quod scimus, opusculum codicibus tantum tribus. Sunt hi:

1) Cod. Parisinus (= Par.). De quo quae Radermacher initio libelli sui exposuit haec sunt: „Das Bruchstück, das hier zum erstenmal vollständig bekannt gemacht werden soll, ist erhalten im Cod. Parisinus Graecus 1631, einer Handschrift wahrscheinlich des 15. Jahrh., die aus sehr verschiedenartigen Bestandteilen zusammengesetzt ist. Es steht an erster Stelle und ist im Register als historia visionis cuiusdam bezeichnet. — Die Schrift ist groß und klar auf Baumwollenpapier. Wenige Abkürzungen finden sich meist am Ende der Zeilen, abgesehen von den gangbaren Zeichen für *ἄνθρωπος*, *οὐρανός*, *θεοτόκος* u. dgl.; übrigens sind die Zeilen schmal nach Art der antiken Kolumnenschrift. Der Anfang ist abgerissen, die erste Seite ziemlich verwischt und schwer lesbar. Die Paginierung stammt von späterer Hand, nur auf fol. 5^r ist oben rechts ein verschnörkeltes *κ* sichtbar, vielleicht ein Rest älterer Seitenzählung. Nachher folgt zunächst ein Leben des heil. Alexius, auf anderem Papier und von anderer Hand geschrieben, dann verschiedenartige Traktate aus der kirchlichen Litteratur.“

2. Cod. Ambrosianus A 56 sup. (= A), bombycinus ac litterate perscriptus, sexto loco fol. 178^b—190^b con-

tinet apocalypsin eamque totam, hoc titulo insignitam: Apocalypsis sanctae matris Anastasiae de Domino nostro I. C. f. 178 sq. In fine leguntur librarii subscriptio et annus αφμβ i. e. 1542. Textus, etsi introductio a mendis satis libera est, multis tamen scatet gravibusque erroribus librarii neglegentis et temerarii; ι subscriptum semper omittitur.

3. Cod. Panormitanus III B, 25 S. 82. 83 (= P). Est bombycinus, cm. 10 : 8 saec. ut videtur XV vel XVI; in interiore operculi parte codicis argumentum inscriptum est, atque inerant quondam opuscula tria, sed primum avulsum est; secundo loco: apocalypsis S. Anastasiae, mutila in principio; tertio: ἡ ἀνάληψις τοῦ ἁγίου Ἰωάννου [ed. Tischendorf]. Litterae sunt clare perscriptae; verba tamen et enuntiata quae referuntur passim tam graviter deturpata sunt, ut quid dixerit auctor non sine labore enucleari possit. Ad rem illustrandam codicis specimen velim videas, quod prolegomenis extremis adiunxi (p. XII). Codex Panormitanus initio mutilus est. Incipit liber (fol. 1 sqq.) a verbis παρακαλοῦσα καὶ λέγουσα μεγαλοφώνως κτλ. editionis meae p. 12 v. 5. Folia vero, quibus continentur quae antecedunt, male adsuta sunt in fine codicilli fol. 65—73 ita, ut non tantum ordo paginarum disturbaretur, sed etiam unum folium plane omitteretur. Quo factum est, ut initium in P nonnullaeque prioris partis particulae desiderarentur. Ex illis foliis, quas extremae apocalypseos parti adsutas diximus, ultimum sane res quasdam continet, quae ab Anastasiae apocalypsi prorsus alienae sunt. Quod qui factum esse animo informabis? In cod. P supra demonstravi tria olim fuisse perscripta opuscula, et ex his primum esse avulsum. Cuius extrema saltem pars in folio isto servata esse videtur. Etenim paucis exceptis ea ad verbum usque consentit cum extrema parte opusculi cuiusdam, quod Hubertus Pernot anno MCM Parisiis in annalibus Graecis studiis servientibus (Revue des études grecques No. 53 — inde separatis typis express.) cum hoc titulo: „Descente de la vierge aux enfers“ pu-

blici iuris fecit. Itaque non ab re alienum videbitur esse conicere hanc S. Virginis ad inferos descensionem in cod. P primum olim obtinuisse locum. Folii istius partiunculam una cum Mariae descensionis parte extrema hic appono:

Cod. P fol. 73.

... [ἐ]ποίησεν κακὸν ἀντὶ κακοῦ πῶς λέγεις ὅτι ἰδιῶται ὑπάρχουσιν. ὅμως δοθήτω ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. τότε ἤκουσαν πάντες τῆς φωνῆς τοῦ δεσπότου. καί τι ἀποκριθῆναι οὐκ εἶχον. καὶ ἰδοῦσα ἡ Παναγία, ὅτι ἠπόρησαν πάντες οἱ ἅγιοι καὶ ὁ δεσπότης οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ οὐκ ἀπε[κ]ρίθη, εἶπεν· ποῦ ἐστιν Γαβριὴλ ὁ μηνύσας τὸ Χαῖρε; ποῦ ἐστιν ὁ μέγας ἀρχάγγελος, ὃς τὴν χάλαζαν βαστάζει ἐπὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ καὶ ἐκχεῖται αὐτὴν εἰς μιασμένην γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων; καὶ ἐμιάνθη ἡ γῆ καὶ ἔκλεισεν κύριος τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλε τὸν θυμὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέλυσεν τοὺς καρποὺς τῆς . . . .

12 ἀπε[ ]ρίβη P ‖ 15 ὁ τὸ χαλαζη βαστάζη P ‖ 17 ἔχηται αὐτόν | μιασμένη P ‖ 18 οδιὰ P ‖ 20 ἔκλησεν P

Pernot, p. 24 v. 13 sqq.

καὶ ἀπορησάντων πάντων, ἰδοῦσα ἡ παναγία Θεοτόκος ὅτι ἀπορήσαντες πάντες, φωνῇ μεγάλῃ βοῶσα πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἀγγέλους, μετὰ δακρύων ἔλεγεν· „Ποῦ ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ, ὁ μηνύσας μοι τὸ ‛Χαῖρε, ὅτι προαιώνιον συλλήψει υἱὸν καὶ ἐλεήμονα'; Ποῦ ἐστιν ὁ ἀρχάγγελος ὁ τὴν χάλαζαν βαστάζων ἐπὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ καὶ ἐκχέων αὐτὴν ἐπὶ μεμιαμένην γῆν, ὅτι διὰ τὰ πονηρὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων ἀπέκλεισεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐπὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλούς, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐμιάνθη;“

Quod de horum trium codicum necessitudine statuendum videatur, iam mihi disserendum est. Eos non ex eodem archetypo ortos esse primo obtutu apparet. Panormitanus

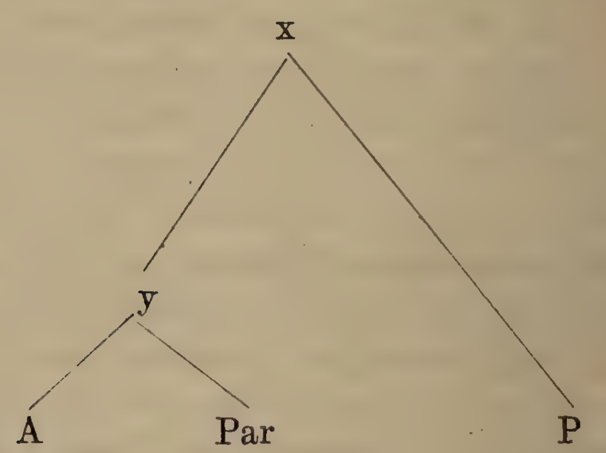
enim — si rem omnem spectas — ceteris adeo praestat, ut cum his comparari vix possit: dubitari igitur non potest, quin apocalypseos forma in cod. P servata et antiquissima et fide dignissima sit.*) Sed et hic praeter menda quaedam eaque omnia, quae librarius perperam intellexit, lacunas habet nonnullas et infimae aetatis additamenta**), quae in codd. A et Par. non inveniuntur. Prooemium satis amplum et copiosum in P omni parte confectum est ita, ut si non rebus factisque, at tamen verborum ambage multifariam videatur imminutum; etiam epilogum P nonnulla parte contrahit aliquanto. Praeterea in P passim apparet studium scribentis in eo versari, ut consulto res decurtet paulum atque contrahat; ut hic et illic rei narrandae particulas quasdam quamvis alio sententiarum nexu variis locis obvias delere non vereatur; ut in substantivis vel verbis syllabas commutet exeuntes, cum eadem vocabula vel priore vel posteriore loco inveniantur longe aliis syllabis terminantia. Codices A et Par. sine ulla dubitatione arctissimo necessitatis vinculo coniuncti sunt: plurimis enim locis et in lacunis additamentisque contra P consentiunt. Neque tamen a se invicem pendent ita, ut alter ex altero descriptus sit, immo ex interiecto codice quodam (y), qui nullam cum P habet communitatem, ori-

*) Quae cum ita sint, illum potissimum atque seorsum edidi; codicum A et Par. textum emendatum cum apparatu critico infra Panormitani posui recensionem. Neque vero licuit omnia componere in unum contextum, quoniam non novam apocalypseos narrationem confingendam, sed quae tradita erant edenda curavi.

**) In codice P aperte inveniuntur adnotationes quaedam, quae initio quidem adscriptae margini a librariis iam textui sunt interpositae eo consilio, ut legentium animos in sequentia converterent, ut illa *ἠβουλήϑη τοῦ ἀφανίσαι πᾶσαν τὴν γῆν* (p. 16 v. 1), quae in dei verba spectare videntur in libri clausula amplissima (p. 32 v. 2) posita; ut illa *καὶ ἄρχοντες ἐκαλοῦντο* (p. 22 v. 3), quae nexum interrumpunt ita, ut nonnullorum hominum illustrium nomina in extrema libelli parte iure meritoque videantur appellata, quippe quae in omnem posteritatem ignominia sint notata.

ginem duxerunt. Re accuratius perpensa cod. A codici Par. propter eam tantum rem videtur praeferendus, quod A operis introductionem integram textumque lacunis liberiorem servavit, cum ceteris rebus in utrisque menda ac vitia aequabiliter distributa reperiantur.

Quo vinculo inter se cohaereant tres illi quos quidem noverimus codices, delineari posse mihi videtur hocce stemmate:

Iam exemplis*) demonstrabo

I. Quibus rationibus etiam P codicibus A et Par. hic et illic posthabendus sit:

Codicis P initium ac finem librarii opinione arbitrioque decurtatum esse iam supra dixi. Pari modo verba contrahit

p. 5 v. 9 eo loco, quo feminae sacrae primum in scenam quasi prodeunt, ea nimirum ductus ratione, quod de eisdem postea fusius luculentiusque disputatur (p. 12 v. 3 sq.).

p. 7. Omnem illam visionem mirabilem ex Ezechielis prophetae cap. 1 depromptam (*καὶ εἶδον ἕτερον τάγμα*) nec minus fulminum grandinumque omittit commemorationem (p. 8) ea fortasse de causa, quod in libro, quem in manibus habebat rem satis iam inveniebat disturbatam neque

---

*) In his textum affero codicis P; inde iam revoco lectorem ad codicum A et Par. enuntiata quae respondeant.

ipse eam novis rebus perperam excogitatis volebat obscurari. (Etiam quae in codicibus A et Par. sunt tradita adeo egent perspicuitate, ut quid auctor voluerit nisi ipso adhibito Ez. cap. 1 intellegere non possis).

p. 18 v. 5. P habet *ὁ διάβολος σὺν τοῖς ὑπηρέταις αὐτοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς.* A *ὁ ἀντίχριστος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι.* Hoc loco uter genuinum servarit textum, difficilius erit ad diiudicandum; codicis A vero recensionem (in Par. est magna lacuna) illo esse meliorem ex eo apparet, quod Iudaei infesti ut Christi adversarii alio iterum loco commemorantur (p. 33 v. 3 sub Par.). Reliqua legentibus ipsis diiudicanda permitto; quae nescio an facilius intellegantur ex quaestiuncula mea adiuncta, qua paucis e. c. prolatis demonstratur auctores huius generis librorum pariter saepe ac multum et in diaboli et antichristi et Iudaeorum mentionem incidisse.*)

---

*) Apoc. XX, 10 legitur: *καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτός κτλ.* Etiam in apoc. XII et apud Iesaiam LXVI, 24 de poena infernali diaboli est sermo. Cf. etiam evang. Nicod. p. 204 T.: rex gloriae dixit ad inferum: Erit Satan princeps sub potestate tua etc. Et in oratione quadam in S. Parasceves diem, quae mihi forte in manus venit, legitur: *Τότε λαβὼν ὁ κύριος τὸν διάβολον, ἔδησεν αὐτὸν ἀλύτοις δεσμοῖς, καὶ κατήγαγεν εἰς τὰ καταχθόνια τοῦ ᾅδου. καὶ κλαίων ἐστέναζεν· ὑπέστρωσεν αὐτῷ πῦρ ἄσβεστον, σκώληκας ἀκοιμήτους κτλ.* Cod. A pro diabolo cum sociis eius hoc loco antichristum et Iudaeos puniendos facit. Quae sit vis ac notio vocis antichristi non eget disputatione. Nostro loco vox antichristi idem videtur significare ac diabolus, uterque enim est adversarius regni Dei. Iudaei saepissime socii et fratres diaboli appellantur. In eadem quam supra commemoravi oratione dicit diabolus: *ἰσόψυχοί μοί εἰσιν οἱ Ἰουδαῖοι πάντες ... ἐνεθυμήθην τῶν ἀρχαίων μου φίλων, τῶν Ἰουδαίων.* Etiam in evang. Nicod. c. IV p. 395 T. diabolus: „ego enim", inquit, „tentavi illum (Christum), et populum meum antiquum Iudaicum excitavi zelo et ira adversus eum". Gnostici diabolum pronuntiant et dominum et deum Iudaeorum. Apud Ioh. VIII, 44 Iesus Iudaeis incredulis dixerat: *ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ.* Vide ad antichristum apoc. Mar. virg. c. XXVI. Adumbratur antichristus

p. 21 v. 12. A et Par. locum vexationis sextum habent *φρέαρ βαθύ*. Occurrunt ibi nobis peccatores, quorum nonnullos P enumerat in quinto vexationis loco, qui vocatur heptalophus; partem cum paucis, qui falso iterum iam spectantur, P inducit scribae verbis his: *καὶ τῷ αἰωνίῳ πυρὶ τιμωρίζονται.* Quare hanc rem librarium cod. P omisisse opinor neque cur omitteret aliam fuisse ei causam puto atque ut res illas admodum longas in brevius contraheret.

p. 23 v. 18. Est locus is, ubi in paradisi camara Anastasia videt iustorum lumina, quae clare fulgent, et iniustorum, quae exstinguuntur. Totam rem librarius cod. P parum intellexit; A et Par., quamquam non utique pura, tamen meliora descripserunt.

p. 24 v. 11. Lacunas praebet duas P contra Par. et A: omittit enim *καθὼς λέγει ἡ θεία γραφή* et *τῶν ὧδε* post *ἐκ*, cum sine dubio legendum sit *ἐκ τῶν ὧδε.* Perperam etiam intellecta sunt verba *ἵνα μὴ καταγραφῆτε*, nam quid sibi velint intellegi non potest; in A et Par. leguntur plane ac dilucide.

p. 26 v. 13. Illam quoque rem, quae incipitur *ἔδειξέ μοι τῶν βασιλέων καὶ ἀρχιερέων τὰ συστήματα* P hic et illic minus planam servavit quam ceteri codices, optime legitur in A.

p. 34 v. 7 sq.. Sunt haec Davidis verba e ps. LXII, 13 (cf. Ro. II, 6) deprompta, cum P scribat *ὁ προφήτης Δανιὴλ λέγει.* Fieri sane potuit, ut is scriba vel lector, qui epilogo haec verba e memoria adiunxit, errore inductus ea Danielis esse putaret et ut alii hunc errorem postea corrigerent; Danielis enim nomini aevo Byzantino permulta ac vilia vaticinia supponebantur.

II. Codicum A et Par. consensus apparet ex his:

Primum enim in utroque leguntur loci iidem, quos P omittit:

---

in apoc. Esdrae p. 29 T. Cf. etiam apoc. Ioh. p. 81 T.: *πᾶν πνεῦμα πονηρόν ... κολληθήσονται πρὸς τὸν ὑπηρετούμενον παρὰ τοῦ διαβόλου ἤτοι τὸν ἀντίχριστον.*

p. 14 v. 1 *τὰς δὲ λοιπάς κτλ.* | p. 14 v. 8 *νουθετῶν κτλ.* | p. 17 v. 4 *ἁμαρτωλοί κτλ.* apud A et Par. | p. 21 v. 4 *κυριακήν κτλ.* apud A et Par. | p. 22 v. 15 *λῃστής κτλ.* apud A et Par. | p. 23 v. 2 *Εὔα κτλ.* apud A et Par. | p. 27 v. 5 *οὔτε ἄνεσιν κτλ.* apud A et Par. | p. 29 v. 8 *καὶ ἔβαλον κτλ.* apud A et Par.

Deinde in utroque desunt loci iidem, qui in P leguntur.

p. 16 v. 6 *ἐκόχλαζε κτλ.* | p. 17 v. 4 s. *καὶ πάλιν κτλ.* | p. 19 v. 8 *οὗτοι οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν κτλ.* | p. 20 v. 9 *μοιχοὶ καὶ ἐμπαῖκται* | p. 21 v. 4 *ὅταν θέλῃ λειτουργῆσαι* | p. 22 v. 7 *Ἀναστασία κτλ.* | p. 23 v. 5 *καὶ ἐκεῖ κτλ.* | p. 24 v. 11 *νοήσατε* | p. 25 v. 1 *σὺν χαρᾷ*; v. 4 *καὶ ἀπέρχονται κτλ.*; v. 6 *πάλιν*; v. 7 *καὶ ὀδυρόμενον* | p. 26 v. 1 *εὐθέως* | p. 28 v. 9 *μετὰ κλαυθμοῦ κτλ.* | p. 29 v. 1 *δεόμεθα* | p. 31 v. 4 *Ἀναστασία κτλ.*

Tum ex multis aliis vocibus ac sententiis codices A et Par. contra P consentire satis apparet.

p. 11 v. 1 *ἑπτά* add. falso A et Par. | p. 13 v. 1 *ἐπικατάρατος κτλ.*; v. 12 *εἰ μὴ τὰς ἡμέρας κτλ.* | p. 16 v. 5 *καὶ ἐκεῖ κτλ.* | p. 16 v. 10 *προδίδουσι κτλ.* | p. 20 v. 8 *μέσον λαός κτλ.*; v. 9 *δίγαμοι* A et Par. pro *ἄδικοι* P | p. 21 v. 9 *ἡ πρεσβυτέρα κτλ.* | p. 24 v. 12 *καὶ εἶδα κτλ.* | p. 25 v. 1 *ἠρώτησαν κτλ.*; v. 11 *οὐ δύνανται κτλ.* | p. 26 v. 10 *αἱ πρεσβύτεραι κτλ.* | p. 27 v. 1 *θρόνους κτλ.* | p. 28 v. 5 *καὶ ἰδὼν ταῦτα κτλ.* | p. 29 v. 4 *ἐτυπώσαμεν κτλ.* | p. 29 v. 9 *ἦλθεν ἕτερος κτλ.* | p. 34 v. 8 *ἐργαζόμενοι τὸ ἔλεος αὐτοῦ* P, *ἀγοράζων ἔλαιον* A et Par. | p. 35 v. 5 *τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην* P, *ἐπιστολήν* A et Par.

III. Iam congerere liceat locos e codicibus Par. et A depromptos, quibus uter sit melior difficile esse dictu declaretur: in utrisque menda atque errores aequabiliter videntur distributa.

p. 5 v. 2 om. A *χεῖραν ἀνθρώπου καὶ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου*, falso quidem: errabat enim, quia in una linea bis scriptum erat *εἶδον*.

p. 6 v. 14 *ἐκεῖ* A falso pro *ἔκειτο* | p. 7 v. 3 *καὶ εἶδον ἕτερον τάγμα κτλ.*, haec omnia A perperam intellexit; ibid.

v. 10 *ἐκάλυπτον* A falso pro *ἐπέκραγον*; ibid. v. 11 add. A falso *καὶ ἡ γῆ* | p. 8 v. 8 *καὶ οὐκ ἀπέμεινεν κτλ.*, hoc loco A prava scripsit; ibid. v. 9 in describendis portis caeli Parisinus vitiatus est ac mutilus, A hanc rem habet satis planam. | p. 9 v. 8 *δεξιὸν μέρος* A, cum *ἀριστερόν* scribit recte Par., nam de dextra parte iam supra expositum est; p. 10 v. 2 *ἄγγελος* A falso pro *ἄνθρωπος*: est enim homo Elias; ibid. v. 7 *συγκινοῦνται κτλ.*, hoc loco A prava scripsit. | p. 11 v. 1 addit A post *κρατεῖ* falso *ὁ ἥλιος καί*.

In illa re narranda, qua mulieres sanctae cum Deo conqueruntur (p. 12 v. 2), A primum quidem scriptura accuratiore quam Parisinus utitur: habet A cum P recte *ἡ ἁγία Κυριακή*; Par. in brevius contrahit atque confundit, quod A et P fusius exponunt. Deinde autem A prava scripsit: p. 12 v. 11 *αἱ κακίαι αὐτῶν ἔρχονται πρὸς σοῦ* pro *πρός με*; omittit A *ἡ ἁγία Παρασκευή*, loquentem facit solam Sanctam Tetradem, quamquam pergit *μολύνουσιν ἡμᾶς*. — Sed ut harum rerum finem faciam, ad extremum illud dicere mihi liceat, codicem A et in locis vexationis describendis (p. 16 v. 3 — p. 22 v. 5) et in illa tota re narranda, quae agitur de imperatorum et episcoporum statu (p. 26 v. 3 — p. 30 v. 15), accuratiorem textum nobis tradidisse quam Parisinum; ex utraque autem re pariter apparet illud, codices A et Par. propinquitate esse coniunctos.

Ceterum in adornanda scriptura typis exprimenda rem ita digessi, ut omnibus locis, quibus et vocales et diphthongi ut fere fit inter se confunduntur, silentio rectum restituerem, nisi aliis causis commotus in apparatu critico adscripsi. Permutationes 'itacismo' quem dicunt effectas in adnotationibus neglexi; Panormitani e. c. codicis totae paginae discerptae describendae fuissent.*) *ν* quod vo-

*) Quantopere textus in P librarii imprudentia cuiusvis generis mendis deformatus sit, satis apparet ex codicis P pag. 12^b (edit. meae pag. 23), quae infra legitur: *καὶ λέγει μοι οὗτοι εἰσὶν ἀδὰμ καὶ εὐά· καὶ ἐλέαν μετὰ καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἄμπελον μετὰ στραφυλῆν· καὶ πὰν δένδρον εὐσκυόκαρπον ἐκεῖ ἐστὶν στοχόριον ἐκεῖ νωτὸ παναγίω· καὶ ἦδον τράπεζαν ἐστολω-*

catur *ἐφελκυστικόν*, *ι* subscriptum, talia solito modo restitui. Et sicut hoc mihi sequendum, ita illud imprimis — quae res nostra aetate disputatione non eget — videbatur fugiendum esse, ne apocalypseos textum i. e. libri Byzantino aevo conditi cum in grammaticae tum in syntaxeos regulis observandis ad sermonis 'recti' si dicere licet in litteris usque quaque usitati normam elegantiamque conformarem. Quamquam illud negari non potest eum quidem, qui libellum hunc conscripsit, elegantiam quandam sane affectasse eamque non infeliciter imitandam sibi proposuisse. Persaepe idem quod altero loco scriptor suum loquendi morem neglegenter secutus scripserat, altero 'recte' exarabat. Cuius generis menda, quae ipsi librarii, si diligentiores fuissent, correxissent et nobis esse corrigenda apparet (e. c. *ἐκ* c. accus. *ἀπὸ* c. acc. talia quae nonnunquam leguntur); si quidem nonnullis locis *σκέπουν* (p. 10 v. 10), *φυλάσσουν* (p. 11 v. 8 A), *ἀδίκησα* (p. 30 vs. 3—4) unus vel alter codex tradit, alter formam 'rectam', si unus *λέγων*, *ἰδών*, ubi *λέγουσα*, *ἰδοῦσα* proponere solent, apparet libri auctorem formas regulares olim scripsisse. Attamen exstant formae ac voculae Graecis medii aevi usitatissimae, quae legentium oculis eodem modo etiam atque etiam occurrunt. Quod sine ulla difficultate explicare me posse confido. Duo enim sunt genera locorum, in quibus ista inveniuntur: in altero offendimur, ubi sententiarum nexus a librariis additamentis inanibus futilibusque manifesto disturbatus atque corruptus est; alterum est illud, in quod vel in optimis libelli partibus vere Graece inde ab initio et cogitatis et scriptis incidimus. Quae omnia cum libello iterum iterumque describendo in textum paulatim sese insinuarint et in dies

---

μένην καὶ ἐκεῖ εἰσὶν τὰ ἀγαθᾶ καὶ ἡ δέξαν καὶ εἶπε μοι ὁ ἄγγελος αὕτη ἡ τράπεζα ἐστὶν τῶν ἐλεὴ μοσινὸν τῶν δικαίων .... vel codicis fol. 68 (edit. meae pag. 4). *ἅπερ ἡκοῦσις καὶ ηδεῖς ἀνάγγειλων αὐτὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐ πρότης ἧδον θρόνον ὑπὸ ἀγγέλων βασταζόμενον. ἐπάνω δὲ τοῦ θρόνου ἦν κύκλος φέγκος· μέσον δὲ τοῦ κύκλου ἥστατον ῥομφαῖα πύρινος κτλ.*

magis ius ac civitatem quandam quasi sibi arripuerint, quis erit nostra aetate, qui sine ullo discrimine e libello esse amovenda contendat? Apud veteres philologos id erat moris sane semper: quae ratio cum vim inferat quandam operibus ad nostram memoriam hunc in modum proditis, nullo modo potest defendi eamque ob causam iure meritoque iam prorsus explosa est.

Quae Radermacher de virorum doctorum studiis in codice Par. consumptis memoriae tradidit, ea iam censeo hoc loco mihi esse praetermittenda: cuilibet enim in his studiis versanti obvia sunt. Sed non rei alienum esse videbitur afferre etiam Ellisenium nonnulla quidem ex parte opusculi istius commemorationem fecisse in analectis suis litter. med. et recent. aevi illustr. (IV p. 10 sqq.). Publice verba fecerunt de Radermacheri editione codicis Parisini C. Krumbacher (B. Z. VII p. 635 sqq.; X (1901) 312), Ph. Meyer (Theol. Litt.-Ztg., Jahrg. 98 Bd. 23), G. Kroll (Deutsche Litt.-Ztg. 18. II. 99), Preuschen (Theol. Jahresber. XVIII. 1898. Berol. 1899). Neque omittendum puto, Petri protospatharii personam (p. 30) a Carolo Krumbacher (Gesch. d. Byz. Litt.[2] § 211 A 4) cum significatione quadam esse commemoratam. Liceat mihi hoc loco lectorem delegare ad quaestionem meam propediem in lucem prodituram, in qua de apocalypseos origine natura usuque fusius disputavi (Zeitschr. f. w. Theol. XLVI, 1903, S. 434—466).

Scribebam Wandsbekii anno MDCCCLXXXXIX.

Ἀποκάλυψις τῆς ὁσίας μητρὸς Ἀναστασίας παρὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. εὐλόγησον. fol. 178A

Ἀγαπητοὶ καὶ πατέρες καὶ πάντες ἀδελφοί. ἀ|κούσωμεν fol. 179^{a}A τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίαν καὶ εὐσπλαγχνίαν καὶ μακροθυμίαν, ποταποὺς λόγους ἀπεκάλυψεν ἡμῖν ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ταύταις. βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου ἡμῶν βασιλέως Θεοδοσίου ἐστάλησαν οἱ λόγοι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λαλῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι πρὸς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν καὶ πᾶσι Χριστιανοῖς, ὥστε ἀποστρέφειν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς πονηρᾶς ὁδοῦ δι' ἐξομολογήσεως καὶ δακρύων πολλῶν. ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀπεκαλύφθη ἐν γυναικείῳ μοναστηρίῳ, ἐν αἷς ἀριθμὸν ἐτελοῦντο τριάκοντα μοναχαί· μία δὲ προσκαλεῖτο Ἀναστασία. ἔχων πενταέτους χρόνου ἐν τῷ μονήρει βίῳ ἐκλεξαμένη διέμεινεν ἐν τῇ πίστει, πάσας δὲ τὰς ἡμέρας διετέλει ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν θείων γραφῶν καὶ τὰς μνείας τῶν ἁγίων ἐπιτελοῦσα, μὴ γευσαμένη μήτε ἑψητοῦ μήτε ἐλαίου, ἀλλὰ ἀπὸ κυριακῆς ἕως κυριακῆς ἤσθιεν ἄρτου καὶ ὕδατος εὐτάκτως μεμετρημένου. ὅσας τὰς ἰά|σεις ἐπετέλει διὰ τῆς ἁγίας προσευχῆς αὐτῆς· fol. 179^{b}A

---

9 *παντὶ χριστιανοῖς* A ‖ 12 *ἀριθμοῦν* A ‖ 13 sq. *πενταέτους χρόνους* A ‖ 16 *ἀγγέλων* A *ἁγίων* H ‖ 17 sq. *ἀποκυριακὴν ἕως κυριακήν* A ‖ 18 *εὐτακτῶ μεμετριμένου* A

[τυ]φλοὺς θεραπεύειν καὶ λεπροὺς καθαρίζειν καὶ φαρμακευομένους διαλύειν καὶ ταῦτα πάντα ποιοῦσα. ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἦλθεν ἡ Ἀναστασία προστάξει τοῦ θεοῦ ἐν ἀρρωστίᾳ. καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ φέρουσα πνοὴν μέγαν, καὶ ἔγνωκαν πάντες, ὅτι ἐστὶν ἡ ψυχὴ αὐτῆς. καὶ ἀπεκαλύφθη δὲ αὐτῇ ἐν ἔτει πεντακοσιοστῷ πέμπτῳ μηνὶ μαρτίῳ κε΄, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. ὁ δὲ φιλάνθρωπος θεὸς ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν ἐβουλήθη προνοῆσαι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. πληρωθέντων δὲ τῶν τριῶν ἡμερῶν ἀναστᾶσα ταχὺ ἡ Ἀναστασία εἶπε παράδοξα θαύματα, ἅπερ ἑρμηνεύθη παρὰ τοῦ ἀρ[χαγγέλου] ....

2 *διαλύει* P ‖ 6 *αὐτὴν* P | 9 *μετανοοῦσα διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν* P

τυφλοῖς τὸ βλέπειν χαριζομένη καὶ χωλοῖς περιπατεῖν, λεπροὺς καθαρίζειν καὶ τοὺς ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐλευθεροῦν. ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ἦλθεν ἀρρωστία καὶ περιπεσὼν ὥστε θαυμάζειν πάντας ἀπέθανεν. ἀπεκαλύφθη δὲ ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ δεκάτῳ πέμπτῳ, μηνὶ μαρτίῳ κε΄, ἐν τῇ ἁγίᾳ ἑορτῇ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. θεοῦ προνοίᾳ καὶ εὐσπλαγχνίᾳ ἐπήρθη ἀπὸ τῶν ὧδε καὶ εἰς τὸ ἄνω μετῆλθεν· κατὰ δὲ πρόσταξιν θεοῦ ἐπιφέρουσα τῇ ἡμέρᾳ πνοὴν βιαίαν, καὶ ἔγνωσαν πάντες, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς μετ' αὐτῆς. ὁ δὲ φιλάνθρωπος θεὸς ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ἠβουλήθη προνοῆσαι καὶ ἐν τούτῳ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. πληρωθέντων δὲ ἡμερῶν τριῶν ἀνέστη ἡ μοναχὴ Ἀναστασία καὶ λέγει τὰ παράδοξα μυστήρια, ἅπερ fol. 180a A *ἑρμηνεύθη παρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχα|ήλ. ὢ βάθος εὐσπλαγχνίας ἀνεικάστου, οὐ μόνον διὰ τῶν θείων γραφῶν*

1 *χαριζόμενοι* A ‖ 3 *ἐλευθερεῖν* A ‖ 4 *ἀροστία* A | *πάντας*] *πάντες* A ‖ 5 *δέκατοπέπτω* A ‖ 9 *ἐπιφέρουσαν τὴν ἡμέραν πνοῦν* A

παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ. καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὴν fol. 65 *εὐχὴν λέγει· μετὰ οὖν ἀρρωστίαν περιπεσεῖν μοι ἦλθεν ἄνθρωπος ὡρεῖος καὶ πανευειδή, ὃν ἐγὼ ἔγνωκα, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν ὧδε, τὸ [δ'] ὄνομα αὐτοῦ Μιχαήλ. καὶ*

---

1 sq. *καὶ ταῦτα ἠποῦσα πληρόσας τὴν εὐχὴν καὶ λέγει* P (? *καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐπλήρωσε τὴν εὐχὴν καὶ λέγει*) ‖ 2 *περιπεσον μοι* P ‖ 3 *πάνήδις* P

καὶ ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ εὐαγγελιστῶν νουθετεῖ ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ διὰ ἀνθρώπου ὁμοιοπαθοῦς διεστείλατο· ὑπέδειξεν ἡμῖν τὰ φοβερὰ μυστήρια, ἅπερ μέλλομεν ὑποστῆναι ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἐὰν μὴ μετανοήσωμεν. ἐπηρώτησεν αὐτὴν ὁ τῆς μονῆς γέρων, οὗ τὸ ὄνομα Γρηγόριος· διήγησόν μοι, τέκνον Ἀναστασία, ἅπερ εἶδες καὶ ἀπεκαλύφθη παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ. ἡ δὲ ἁγία λέγει πρὸς αὐτόν· οἴμοι, γλυκύτατέ μου πάτερ, καὶ ποῖος νοῦς ἢ ποία γλῶσσα δυνήσεται ἐξειπεῖν τὰ θεῖα μυστήρια, ἅπερ μέλλουσιν ὑποστῆναι υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὴ μετανοοῦντες; καὶ ταῦτα εἰπὼν κλίνουσα τὰ γόνατα σὺν τῇ καρδίᾳ προσηύξατο πρὸς κύριον λέγουσα· κύριε ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, ὁ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν εἰς τὸ εἶναι συστησάμενος, ἐπάκουσόν μου, τὴν ἀναξίαν δούλην σου, καὶ ὡς ἀπέστειλας τὸ | ἅγιόν σου πνεῦμα fol. 180ᵇA *τοῖς ἁγίοις σου ἀποστόλοις καὶ δι' αὐτῶν ἐκηρύχθη σου τὸ ὄνομα εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον, κἀμοὶ ἐξαπόστειλον τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, ἵνα διηγήσωμαι ἅπερ ἑώρακα καὶ ἀπεκαλύφθησάν μοι παρά σου τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ, ἵνα οἱ ἀκούσαντες δοξάζωσιν τὸ πανάγιον ὄνομά σου, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.*

---

2 *διαστείλατο* A ‖ 3 *ὑποστεῖναι* A, item v. 10 ‖ 4 *μετανοήσωσιν* A ‖ 7 *ἀπεκαλύφθης* A ‖ 11 *οἱ μοὶ μετανοοῦντες* A ‖ 15 ὡς] *ὧν* A ‖ 18 *διηγήσωμεν* A ‖ 20 *δοξάζουσιν* A

ἐκράτησέ με τῆς χειρὸς καὶ ἤγαγέ με εἰς τὰ ἐπουράνια προστάξει τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ. καὶ πάλιν λέγει μοι· οἶδας, ποῦ ἵστασαι; ἐγὼ εἶπον· οὐχί, κύριέ μου. καὶ εἶπέ μοι· ἐγὼ ἦρά σε ὑπὸ τοῦ κόσμου καὶ ἀπήγαγόν σε εἰς τὰ ἐπουράνια προστάξει τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ καὶ πάλιν μέλλω ἀποστρέψειν σε ἐκεῖ, ἵνα κηρύξῃς τῷ κόσμῳ, ἅπερ σοι θέλω fol. 68 *ὑποδεῖξαι. καὶ ἀπόθου τὸν φόβον, καταλαβοῦ|σα δὲ ἅπαντα ἅπερ ἤκουσας καὶ εἶδες ἀνάγγειλον αὐτὰ πᾶσιν ἀνθρώποις.*

I *Ἐν πρώτοις εἶδον θρόνον ὑπὸ ἀγγέλων βασταζόμενον, ἐπάνω δὲ τοῦ θρόνου ἦν κύκλος φέγγους, μέσον δὲ τοῦ κύκλου ἵστατο ῥομφαία πύρινος· ὑπεράνω δὲ τῆς νεφέλης*

3 *ἤστησαι* P ‖ 4 *ἦραν* P ‖ 6 *ἀποστρέψεσε* P | *τὸν κόσμον* P | *ἅπερ σοι*] *ἅπερ σε* P ‖ 8 *ἠκοῦσις καὶ ηδεῖς* P ‖ 10 *φέγκος* P ‖ 11 *ἤστατον* P | *ὑπεράνω δὲ τῆς ῥομφαίας ἵστατο νεφέλη* recte add. A

Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὴν εὐχὴν λέγει· μετὰ οὖν με περιπεσεῖν ἐν ἀσθενείᾳ ἦλθεν ἄγγελος πρός με, ὃν οὖν ἐγὼ ἔγνωκα, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν ὧδε, οὗ τὸ ὄνομα Μιχαήλ. καὶ κρατήσας τῆς χειρός μου ἤγαγέ με εἰς τὰ οὐράνια καὶ λέγει μοι· οἶδας, ποῦ ἵστασαι; ἐγὼ δέ εἶπον· οὐχί, κύριέ μου. καὶ εἶπέ μοι· ἐγὼ ἐπῆρά σε ἐκ τοῦ κάτω κόσμου καὶ ἤγαγόν σε εἰς τὰ οὐράνια τῇ προστάξει τοῦ θεοῦ, καὶ πάλιν μέλλω σε ὑποστρέψειν ἐκεῖσε. στήριξον σεαυτὴν καὶ ἀπόθου φόβον ἅπαντα καὶ καταλάμβανε πάντα, fol. 181ᵃA *ἅπερ ἀκούεις καὶ θεωρεῖς, ἵνα ἀναγγείλῃς τοῖς | ἀνθρώποις ἅπαντα.*

I *Καὶ ἀτενίσας εἶδον φῶς μέγα, ὃ ἐν τῷ βίῳ οὐκ εἶδον, καὶ θρόνον ὑπὸ ἀγγέλων βασταζόμενον· ἐπάνω δὲ ἦν ὡς κύκλος φέγγους· μέσον δὲ τοῦ κύκλου ἵστατο ῥομφαία πυρός· ὑπεράνω δὲ τῆς ῥομφαίας ἵστατο νεφέλη· μέσον δὲ τῆς*

2sq. *ὅς οὖν ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἐστιν νὲα τῶν ὧδε* A ‖ 6 *ἐκ τὸν κάτο κόσμον* A ‖ 8 *μέλλον σε ὑποστρέψιν ἐκεῖσαι* A | *στηρίξωσαι αὐτὴν* A. cf. pag. 31 v. 1, ubi *στήρηξον σὲαὕτῆν* P ‖ 10 *ἀναγγείλοις* A ‖ 14 *φέγγος* A

ἵστατο ἄγγελος καὶ ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ ἐκάλυπτε τὸ σῶμα. καὶ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου εἶδον ἄνθρωπον καθήμενον, καὶ εἰς τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ ἵσταντο νήπια πολλά. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· ἐν αὐτῷ τὸ φῶς καὶ ἐκεῖ ὁ θεὸς τῶν ἁπάντων, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃν ὁρᾷς ἐστιν ὁ Ἀβραάμ. τὰ δὲ νήπιά εἰσιν, ἅπερ ἀπεκεφάλισεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὰ ἀποθνήσκοντα πρὸ τριῶν ἐτῶν βαπτιζόμενα. | τὸν δὲ καθήμενον εἰς τὸν θρόνον τὸν φοβερὸν καὶ μέγαν fol. 69 οὐδεὶς ἰδεῖν δύναται. ἵσταντο δὲ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου γυναῖκες τέσσαρες καὶ ἐγκαλοῦσαι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, διὰ τί μολύνουσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν. μία δὲ

1 πτέρηγξιν P ‖ 3 ἥσταντων P ‖ 4 κατηκὶ ὁ θεὸς P ‖ 5 sq. τὰ νίπηα δέ εἰσιν ὅπου P ‖ 8 και ὁ δὲ καθήμενος εἰς τὸν θρόνον P ‖ 9 ἥσταντων δὲ P ‖ 10 γυναῖκας τέσσαρας καὶ ἐγκαλοῦσαν P ‖ 11 μίαν P

νεφέλης ἵστατο πρόσωπον, καὶ ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ τὸ σῶμα κατεκάλυπτεν· ὑπεράνω δὲ αὐτοῦ εἶδον χεῖραν ἀνθρώπου. καὶ ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου εἶδον ἄνθρωπον καθήμενον, καὶ εἰς τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ ἵσταντο νήπια πολλά. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· ἐν αὐτῷ τὸ φῶς ἐστιν ὁ θεὸς τῶν ἁπάντων· καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὃν ὁρᾷς, ἐστὶν ὁ Ἀβραάμ, τὰ δὲ νήπιά εἰσιν, ἅπερ ἀπεκεφάλισεν ὁ Ἡρώδης διὰ τὸν Χριστόν, καὶ τὰ ἀποθνήσκοντα πρὸ τριῶν χρόνων βαπτισμένα. τὸν δὲ καθήμενον ἐπὶ θρόνου οὐκ ἠδυνήθημεν ἰδεῖν. καὶ εἰς τὰ νήπια ἵσταντο γυναῖκες τέσσαρες. καὶ ἠρώτησα τὸν ἄγγελον καὶ εἶπέ μοι· ἡ μία ἐστὶν ἡ ἁγία Θεοτόκος καὶ

1 ταῖς πτέρυξιν] his verbis incipit cod. Par. | τὸ om. A | τωσωμα Par. ‖ 2 χεῖραν ἀνθρώπου — 3 εἶδον om. Par. ‖ 4 ἵσταντο om. Par. ‖ 5 ἐν αὐτῷ τὸ φῶς πᾶν, ἡ ζωὴ τῶν ἁπάντων Par. | 7 νήπι⟨ά ἐ⟩στιν R | ἀπεκεφάλισεν] ἀπέτεμεν Par. | διὰ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν Par. ‖ 8 καὶ πρὸ τριῶν χρόνων βαπτιζομένων A ‖ 9 ἠδυνήθην Par. ‖ 10 ἀπὸ τὰ νήπια A | ἵσταντο] ἦσαν Par.

ἐξ αὐτῶν λαμπροφορωτέρα ὑπάρχουσα ἐμεσίτευε λέγουσα· δέσποτα, ἐλέησον τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ μὴ ἀπολέσεις τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ θρόνου παρειστήκεσαν αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων πεντήκοντα καὶ ἀναρίθμητα τάγματα. παρίσταντο δὲ προφῆται καὶ ἀπόστολοι καὶ μάρτυρες παρακαλοῦντες καὶ αὐτοὶ διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς. καὶ

---

1 *λαμπρῶ φωτέρα* P | *λέγων* P ‖ 6 *παρακαλοῦσα* P

ἡ ἄλλη ἡ ἁγία Κυριακὴ καὶ ἡ ἑτέρα ἡ ἁγία Τετράδη καὶ fol. 181^{b}A *ἡ ἁγία Παρασκευή, καὶ ἐγκαλοῦσιν | τὸν θεὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας, ἃς ποιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μολύνουσιν αὐτάς. ἡ δὲ ἁγία Θεοτόκος παρακαλεῖ καὶ δυσωπεῖ τὸν θεὸν λέγουσα· δέσποτα, ἐλέησον τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν σου καὶ τὸν κόσμον σου καὶ μὴ ἀπολέσῃς αὐτούς. ἔμπροσθεν δὲ τοῦ θρόνου παρειστήκεσαν αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων καὶ τάγματα τῶν ἀρχαγγέλων ἀναρίθμητα· παρίσταντο δὲ προφῆται καὶ ἀπόστολοι καὶ μάρτυρες κάτω κείμενοι, παρακαλοῦντες καὶ αὐτοὶ διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς. καὶ εἶδον ἕτερον τάγμα φοβερὸν ὡς πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ ἠρώτησα τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπέ μοι· οὗτοί εἰσιν τὰ ἑξαπτέρυγα Χερουβὶμ καὶ τὰ πολυόμματα Σεραφίμ· ἐν μέσῳ δὲ αὐτῶν ἔκειτο τροχός, οὗ τὸ εἶδος πλῆρες ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἦν ζῷον ὡς πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἶδος*

---

1 *καὶ ἡ ἑτέρα ἡ ἁγία Τετράδη* om. A ‖ 2 *Παρθένη* pro *Παρασκευή* A | *ἐγκαλοῦσιν*] *ἀγιαλ⟨οῦ⟩σιν* Par. *ἐνηγγαλλοῦσα* A | *ἁμαρτίας*] *ἀνομίας* A ‖ 3 *ἃς* om. Par. | *ἐπὶ τῆς* c . . . . . *νουσιν* Par. | 3sq. *μολούνουσιν αὐτῶν* A ‖ 4 *καὶ δυσωπεῖ* om. A ‖ 5 *ἱλέωσον* A ‖ 6 *τὸν κόσμον σου καὶ μὴ ἀπολ. τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου* Par. ‖ 7 *παριστήκοισαν* A ‖ 8 *τῶν ἀρχαγγέλων* om. Par. ‖ 9 *καὶ* ante *ἀπόστολοι* om. A addidit ante *παρακαλοῦντες* ‖ 11 *ἐξαστράπτων* Par. | *καὶ ἠρώτησα τὸν ἄγγελον* om. Par. ‖ 12 *καὶ εἶπέν μοι ὁ ἀγγ.* Par. | *τὰ ἑξαπτέρυγα καὶ τὰ χερουβῖμ* Par. ‖ 13 *καὶ τὰ πολ. Σερ.* om. Par. | *ἔκειτο*] *ἐκεῖ* A ‖ 14 *τὸ εἶδος αὐτοῦ* A *οὗ τὸ εἶδος αὐτοῦ* Par. ‖ 15 sq. *ἐν μέσῳ δὲ αὐτῶν πῦρ, καθίζων ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὡς εἶδος ἀνθρώπου* Par. | *οἶδος* A

εἶδον ἕτερον θρόνον φοβερὸν ὡς πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ εἶπέ μοι ὁ | ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν τὰ ἐξαπτέρυγα Σεραφὶμ καὶ fol. 70
Χερουβίμ. καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἔκειτο τροχός, τὸ εἶδος αὐτοῦ πῦρ ἐξαστράπτον. καὶ ἔμπροσθεν τοῦ τροχοῦ ἵστατο ἄνθρωπος. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτος ὁ τροχός ἐστιν τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου, καὶ ὁ ἄνθρωπός ἐστιν Ἡλίας. —

---

1 ἐστασστράπτον P

ἀνθρώπου. καὶ λέγει ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ τροχὸς τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου, καὶ ὁ ἄνθρωπός ἐστιν Ἡλίας ὁ προφήτης. καὶ εἶδον ἕτερον τάγμα ἔχοντα πτέρυγας καὶ πρόσωπα | τέσ- fol. 182ªA
σαρα, ἕτερον ἄλλου τοῦ ἄλλου οὐκ ἔφερεν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ἀλλὰ πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον ἀετοῦ καὶ πρόσωπον λέοντος καὶ πρόσωπον μόσχου, ἔχοντα τὰς χεῖρας ἐπάνω τῶν πτερύγων. καὶ πτερωτοὶ ἦσαν οἱ πόδες αὐτῶν· καὶ ἕτεραι δύο συνεζευγμέναι, εἰ μὴ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐχώριζον, ὅτι ἦσαν δύο· καὶ ὅτε ἐπέστρεφον, τότε ἐπέβλεπον καὶ ἐκέκραγον ἀκαταπαύστως λέγοντες· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς τῆς δόξης σου. τὴν δὲ γῆν οὐκ ἔλεγον διὰ τὸ μέλλειν κατέρχεσθαι ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τότε πληρωθήσεται ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ θεωροῦντός μου ταῦτα ἐκίνει ὁ τροχὸς καὶ ἐκίνουν πάντα τὰ στρατεύματα καὶ ἐγένετο μέγας κρότος καὶ ἀστραπαὶ καὶ

---

1 καὶ λέγει — 2 Ἡλίου om. A ‖ 2 ὁ προφήτης om. A ‖ 3 post τέσσαρα: τὸ μὲν ἓν φέροντα πρόσωπον ἀνθρώπου κτλ. Par.| 5 ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον om. A ‖ 6 ἔχων A ‖ 7 ἦσαν om. A | πόδες αὐτοῦ A ‖ 7 pro αὐτῶν — 10 λέγοντες: καὶ οἶμοι τὰ πρόσωπα αὐτῶν μόνον ἔβλεπον ὥστε ἐπέστρεφον· ἐκάλυπτον ἀκαταπαύστως λέγοντες A ‖ 9 ἐπέστρεφεν Par. ‖ 11 οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ A | δόξης σου] σου om. Par. ‖ 12 ἔλεγεν A | ὁ θεός] ὁ om. A | ὢν ἐπὶ τῆς γῆς A ‖ 13 τότε] τὸ A ‖ 14 θεωροῦντες A | ἐκίνουν] ἐκίνησαν A ‖ 15 κρότος μέγας A

fol. 70 καὶ ἀνεῴχθησαν αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶδον τὴν πρώτην πύλην ἀνεῳγμένην καὶ ἦν τὸ πλάτος αὐτῆς ὁδὸν ἡμερῶν τριῶν. καὶ πάλιν εἶδον λίμνην παμμεγέθη καὶ ἁλμυράν. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· αὕτη ἐστὶν ἡ λίμνη τῆς Γασιαρῆς. καὶ εἶδον πάλιν τὴν δευτέραν πύλην, καὶ ἦν τὸ πλάτος αὐτῆς ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτά. καὶ εἶπέ μοι ὁ

4 ἁρμηρὰν P ‖ 5 Γασιάρῆς] χαλάζης A et Par. | δευτέρα P

βρονταί, ὥστε σαλευθῆναι τὰ πάντα· ἐκείνη γὰρ ἡ γῆ ἦν λευκὴ ὡσεὶ χιών, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὡς κρύσταλλος φοβερός. καὶ εἶδον χεῖραν ἀνθρώπου ὑπεράνωθεν τοῦ θρόνου, καὶ ἔνευσεν ἡ χεὶρ ἐκείνη, καὶ ἦλθεν φωνὴ λέγουσα· στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου, προσχῶμεν. καὶ εἱστήκεσαν
fol. 182[b] A πάντα | τὰ στρατεύματα. καὶ ὅτε ἐκινεῖτο ὁ τροχός, ἐγένοντο ἐξ αὐτοῦ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ ἐπὶ τὴν γῆν· ἐὰν δὲ αὐταὶ ἔπεσον, οὐκ ἀπέμεινεν ὄρος ἢ βουνός, ἀλλὰ μεριστὴς αὐτῶν κατῆρχεν ὧδε, ἵνα μὴ τὰ πάντα διαλυθῶσιν. — καὶ ἠνοίχθησαν ἑπτὰ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ· καὶ εἶδον τὴν πρώτην πύλην ἀνεῳγμένην, τὸ πλάτος αὐτῆς ἡμερῶν τριῶν· καὶ εἶδον λίμνην λευκὴν παμμεγέθη ὡς ἅλα πηγμένην. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· αὕτη ἐστὶν ἡ λίμνη τῆς χαλάζης. καὶ εἶδον τὴν δευτέραν πύλην ἀνεῳγμένην, τὸ πλάτος αὐτῆς ἡμερῶν ἑπτά, ἔχουσαν λίμνην πικρὰν καὶ ἁλμυράν. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος·

1 τὰ πάντα] τὰ om. Par. | ἐκεῖνη Par., in editione R ἐκίνει γὰρ ἡ γῆ .... ἦν λευκή ‖ 2 λευκοὶ A | ὡς χιὼν Par. ὡς σειχιόν A | ὥσπερ Par. ‖ 3 εἶδον χεῖρ' ἐκεῖ Par. | ἀνθρώπου — 4 καὶ ἔνευσεν ἡ χεὶρ ἐκείνη om. Par. ‖ 5 πρόσχοιμεν A, om. Par. | ἠστείκοισαν A ‖ 6 ἐκύνητο A ἐκίνει Par. | ἐγένετο A ‖ 7 ἐξ αὐτοῦ om. Par. | ἐγὼ δὲ ἔπεσον χαμαί Par. | αὐτὰ A ‖ 8 ἀπέμενον A | βουνό A | ἀλλὰ μεριστής] ἄλλης μέριστῆς αὐτὸν κατῆρχε A ἀλλὰ ἀπόρρηψις αὐτῆς κατήρχετο Par. ‖ 9 ἵνα τὰ πάντα διαλυθῶσιν Par. ἵνα μὴ δι' ἀλάθωσιν A ‖ 11 πλάτος αὐτῆς ὁδῶν Par. ‖ 12 παμμεγέθη om. Par. παμέγεθην λευκὴν πᾶν μέγεθην ὡς ἅλας πηγμένην A ‖ 13 αὕτη ἐστὶν ἡ λίμνη — 15 εἰπέ μοι ὁ ἄγγελος om. Par. ‖ 15 ἔχουσα A

ἄγγελος· ἐξ αὐτῆς βρέχειν τὸν θεόν, ὅταν ὀργισθῇ τόπους. καὶ εἶδον | τὴν τρίτην πύλην καὶ ἦν τὸ πλάτος αὐτῆς fol. 71 *ὁδὸν ἡμερῶν ιβ΄, καὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος αὐτῆς εἶδον βρύσιν πανμεγέθη καὶ ἁλμυράν. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· ἐξ αὐτῆς ἔρχεται ὁ Ἰορδάνης ποταμός. καὶ εἰς τὸ χεῖλος αὐτοῦ στήκει ἱερεὺς ἁλάμενος, καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ πρόδρομος· καὶ πάλιν εἶδον εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς πύλης· εἶδον λίμνην παμμεγέθη ἔχουσαν πίσσαν καὶ τεάφην καὶ σκότος. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· αὕτη ἐστὶν ἡ κόλασις, ὅπου κολάζονται οἱ γονεῖς οἱ ἐξ ἀμελείας τὰ τέκνα αὐτῶν ἀφέντες ἀβάπτιστα. καὶ*

---

1 *ὁ θεὸς* P ‖ 4 *βρήση πὰν μέγεθην* P ‖ 6 *αὐτῆς* P ‖ 9 *πῆσα καὶ τηαφη* P

ἐξ αὐτῆς τῆς λίμνης βρέχει ὁ θεός, ὅταν ὀργισθῇ τόπον. καὶ εἶδον τὴν τρίτην πύλην ἀνεῳγμένην, τὸ πλάτος αὐτῆς ἡμερῶν δώδεκα, καὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος αὐτῆς εἶδον λίμνην ἑτέραν παμμεγέθη. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· ἐξ αὐτῆς τῆς λίμνης ἐξέρχεται ὁ Ἰορδάνης ποταμός. καὶ εἰς τὸ χεῖλος αὐτοῦ ἱερεὺς ἁλάμενος. | καὶ λέγει μοι fol. 183ᵃA *ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης ὁ πρόδρομος. καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς [πύλης] εἶδον λίμνην παμμεγέθη. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· αὕτη ἐστὶν ἡ λίμνη, ὅπου κολάζονται οἱ γονεῖς καὶ ἀνάδοχοι, οἳ ἐξ ἀμελείας ἀφένουν τὰ τέκνα, ἅπερ ἀπεθένουν ἀβάπτιστα. καὶ εἶδον τὴν τετάρτην πύλην τοῦ οὐρανοῦ ἀνεῳγμένην, ἔχοντα πλάτος*

---

1 *τῆς λίμνης* om. A ‖ 2 *πύλην τοῦ οὐρανοῦ* Par. ‖ 3 *δώδεκα*] *ὁδῶν ἡμερῶν τριῶν* Par. | *αὐτῆς μέρος ἦν λύμνη ἑτέρα παμμέγεθη* A ‖ 4 *καὶ εἶπέ μοι* — 5 *λίμνης* om. A. habet *καὶ ἐξέρχητο ἐξ αὐτῆς ὁ Ἰορδ. ποτ.* ‖ 6 *αὐτῆς* A | *ὥσπερ ἱερεύς* Par. | *ἀλλάμένος* Par. *ἀλλαγμένος* A ‖ 7 *Ἰ. ὁ βαπτιστής* Par. | *ὁ πρόδρομος* om. Par. ‖ 8 *ἀριστερόν*] *δεξιόν* A | *πύλης*] *λίμνης* A om. Par. ‖ 10 sq. *οἱ ἐξ ἀμελίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἀφέντες ἀβάπτιστα* Par. ‖ 11 sq. *τὴν τετάρτην* — *ἀνεῳγμένην* om. A ‖ 12 *πλάτος ἄπειρον*] *πλατίας πεῖραν* A

εἶδον τὴν τετάρτην πύλην ἀνεῳγμένην ἔχοντα λαὸν πολὺν
fol. 66 ἔνδον αὐτῆς καὶ εἶδον βρύσιν πανμεγέθη, | καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· ἐξ αὐτῆς τῆς λίμνης βρέχει ὁ θεὸς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. καὶ εἶδον ἐκεῖ ὄρνεα παμμεγέθη καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· τὰ ὄρνεα ταῦτα, ὅταν σηκωθῇ ὁ ἥλιος, συγκινοῦνται καὶ αὐτὰ ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ καταρραίνουσιν τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἵνα μὴ κατακαύσῃ τὸν κόσμον. καὶ ὅταν θέλῃ ὁ θεὸς βρέξαι ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνοίξει τὰς πύλας καὶ κατέρχεται ἐπὶ τὴν γῆν ὁ ὑετός· καὶ πάλιν κινοῦνται τὰ ὄρνεα καὶ ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν σκέπουσιν τὴν γῆν, ἵνα μὴ κατακλύσῃ τὸν κόσμον ἐν τοῖς ὕδασιν. τὸν τροχὸν καὶ

2 ἔνδω P ‖ 3 διὰ τὴν P ‖ 4 πὰν μέγεθα P ‖ 5 σηκοθεῖ P | σηκόνουνται P ‖ 8 ἀνηστὰ P pro ἀνοίξει ‖ 9 ἡ ἐτὸς = ὑετός P | κυνοῦνται P ‖ 11 κατακαύσει P

ἄπειρον· καὶ ἔνδον αὐτῆς εἶδον λίμνην παμμεγέθη, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἵστατο ἄνθρωπος. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· ἐξ αὐτῆς τῆς λίμνης βρέχει ὁ θεὸς τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου, καὶ ὃν ὁρᾷς, ἐστὶν ὁ ἅγιος Ἠλίας. καὶ εἶδον ἐκεῖ ὄρνεα παμμεγέθη. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· ταῦτα τὰ ὄρνεα, ὅταν σηκωθῇ ὁ ἥλιος ἐπ' ἀνατολάς, ἵνα δώσῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, συγκινοῦνται καὶ αὐτὰ ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ καταρραίνουσιν τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ἵνα μὴ καταφλέξῃ τὸν κόσμον ὅλον. ὅταν δὲ βουληθῇ ὁ θεὸς βρέξαι ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνοίγει τὰς πύλας, καὶ κατέρχεται ὁ ὑετός· παὶ πάλιν κινοῦνται τὰ
fol. 183^{b}A ὄρνεα καὶ ταῖς | πτέρυξιν αὐτῶν σκέπουσιν τὴν γῆν, ἵνα μὴ κατακλυσθῇ ἐν τοῖς ὕδασιν. τὸν δὲ τροχὸν καὶ τὰς

1 καὶ ἔνδον] καὶ om. Par. ἔνδοθεν A | παμμέγεθην A | ἐν μέσῳ αὐτῆς] μέσον ταύτης A ‖ 2 ἄνθρωπος] ἄγγελος A ‖ 5 ταῦτα τὰ ὄρνεα — 6 τῆς ἡμέρας om. Par. ‖ 6 συκοθῇ A | δοσ·? δόσιν? A ‖ 7 συγκινοῦνται Par. συκόνουνται A | ἀπὸ pro ἐπὶ A | καταφένουσιν Par. ‖ 8 ὅλον om. Par. ‖ 9 ὅτε Par. | ἐπὶ τῆς γῆς om. A | ἀνοίγη A ἀνοίξει Par. ‖ 10 ὁ ὑετός] ὁ om. A | συγγινοῦνται Par. ἐνοῦνται A ‖ 11 καὶ ταῖς πτέρ.] ἐκ ταῖς πτέρυξιν A | σκέπουν A et Par. ‖ 12 κατακλεισθῇ A | κατακλησθῇ ἐκ τοῦ ὕδατος Par.

τὰς πύλας τοῦ ὕδατος κρατεῖ ὁ ἅγιος Ἠλίας, τὰς δὲ ἑτέρας πύλας ὁ ἅγιος Πέτρος. καὶ διήλθομεν ἕως τὰς ἑπτὰ πύλας, καὶ ἦν ἡ ἑβδόμη πύλη | πλατέα καὶ ἀνεξιχνίαστος, fol. 67 ὅπου εἰς τὴν παράδεισον ἐπέρχονται καὶ εἰς τὰς κολάσεις καὶ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος. αὕτη γὰρ ἡ κοιλὰς ὄρος ὑπάρχει κοῦφον, ἔχουσα λίμνην, ἔχουσα πίσσαν καὶ τεάφην καὶ σκώληκα τὸν ἀκοίμητον, καὶ ἄγγελοι φυλάσσουσιν αὐτήν. ἐκεῖ γὰρ ἄγουσιν τοὺς μωμύκτας, τοὺς αἱρετικούς, τοὺς μάγους καὶ φῶς οὐ θεωροῦσιν ἕως τῆς δευτέρας παρουσίας, ὅταν κρίνῃ κύριος πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

---

3 καὶ εἶν ἡ εὐδόμη πύλην P | ἀνεξιχνίαστην P || 4 sq. ἐπέρχονται κυλάδα καὶ εἰς τὰς κολάσις τοῦ κλαυθμόνος P || 6 sq. πῆσα καὶ τηάφη καὶ τάρταρον καὶ σκόληκα τὸν ἀκήμητον P || 8 μομυκτας P || 10 πᾶσα P

πύλας τοῦ ὕδατος κρατεῖ ὁ ἅγιος Ἠλίας, τὰς δὲ ἑτέρας (ἑπτὰ) κρατεῖ ὁ ἅγιος Πέτρος ὁ ἀπόστολος. καὶ διήλθομεν ἕως τῆς ἑβδόμης πύλης καὶ εἶδον αὐτὴν ἀνεῳγμένην, ἔχουσαν πλάτος ἄπειρον καὶ ἀνεξιχνίαστον, ὅπου εἰς τὰς κολάσεις ἀπέρχονται καὶ εἰς τὸν παράδεισον καὶ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος. αὕτη γὰρ ἡ κοιλὰς ὄρος ὑπάρχει κοῦφον, ἔχουσα λίμνην πύρινον, ἔχουσα ἐν αὐτῇ τεάφην καὶ πίσσαν καὶ σκώληκα, καὶ ἄγγελοι φυλάττουσιν αὐτήν. ἐκεῖθεν δὲ ἄγουσιν τοὺς ἀπίστους καὶ τοὺς αἱρετικοὺς καὶ τοὺς πλεονέκτας καὶ τοὺς ἀθετήσαντας τὸ ἅγιον βάπτισμα· καὶ τὸ φῶς οὐ θεωροῦσιν ἕως τῆς συντελείας τῆς κρίσεως, ὅταν μέλλῃ ὁ θεὸς κρῖναι πᾶσαν τὴν γῆν.

---

1 κρατεῖ ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἅγιος ἡλίας A | ἄλας A | ἑπτά add. falso A et Par. || 2 ἦλθον Par. || 4 εἰς τὰς κολάσεις om. Par. || 7 ἔχοντα λύμνην A | δὲ pro ἐν αὐτῇ Par. | τίαφον A || 8 σκόλικα Par. σκόλυκαν A | φυλάσσουν A et Par. | ἐκεῖθεν γὰρ Par. || 9 ἀπίστους] ἁμαρτωλούς Par. || 10 sq. διότι φῶς οὐ θεωροῦσιν ἕως τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ κυρίου A || 11 ὅταν — 12 γῆν om. A

II *Τότε ἐκράτησέ με ὁ ἄγγελος τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἀπήγαγέ με εἰς τὸν θρόνον τὸν δεσποτικόν, ὅπου παρειστήκεσαν αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων, καὶ εἶδον τὰς πρώτας γυναῖκας ἐγκαλούσας πρὸς τὸν θεόν. ἵστατο δὲ ἡ ἁγία Κυριακὴ τὸ πρόσωπον αὐτῆς φωτοειδὲς ὡς ὁ* [fol. 1ᵃ sqq.] *ἥλιος | παρακαλοῦσα καὶ λέγουσα μεγαλοφώνως· δέσποτα, καταπόντισον τοὺς ἀπίστους καὶ ἀνελεήμονας, ὅτι οὐ δύναμαι τὰς αἰσχρὰς αὐτῶν πράξεις ὑπενεγκεῖν. ἰδοὺ γάρ, ἐργάζονται τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν, μὴ τιμῶντες τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν. ἐξάπτουσιν τοὺς κλιβάνους αὐτῶν καὶ σμίγουν μετὰ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ ὀμνύουσιν* [fol. 1ᵇ] *ψευ|δῶς καὶ ποιοῦσιν βουλὰς πονηράς, καὶ αἱ πονηρίαι αὐτῶν ἔρχονται πρός με καὶ κατήσχυνον μου τὸ πρόσωπον, καὶ ἦμαι κατησχυμμένη ἐνώπιόν σου, δέσποτά μου, πανάγιε.*

4 *ἐγκαλοῦσα* P ‖ 6 *καὶ λέγον* P ‖ 11 *μετὰς γυναῖκας* P

II *Τότε κρατήσας ὁ ἄγγελος τῆς δεξιᾶς μου χειρὸς ἀνήγαγέν με εἰς τὸν θρόνον, ὅπου παρειστήκεσαν αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων· καὶ εἶδον πάλιν τὰς πρώτας γυναῖ-* [fol. 184ᵃ A] *κας αὐτὰς | ἐγκαλούσας τὸν θεόν, καὶ ἐδέοντο καὶ ἔλεγον· δέσποτα, καταπόντισον τοὺς ἀπίστους καὶ ἀνελεήμονας, ὅτι οὐ δύναμαι τὰς αἰσχρὰς αὐτῶν πράξεις ὑπενεγκεῖν. ἰδοὺ γάρ, ἀπὸ ὥρας ἐννάτης τοῦ σαββάτου ἕως δευτέρας ἐπιφωσκούσης ἐργάζονται τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν, μὴ τιμῶντες τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεώς σου. ἐξάπτουσιν τοὺς κλιβάνους αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ἀπέρχονται καὶ ἄλλα χειρῶν ἔργα ἐργάζονται. καὶ καταπόντισον αὐτούς, ὅτι ἀναβαίνουσιν αἱ κακίαι αὐτῶν πρός με καὶ καταισχύνουν*

1 *τῆς δεξιᾶς μου χειρὸς ὁ ἄγγελος* Par. ‖ 3 *πάλιν* om. Par. | *πρώην* pro *πρώτας* A ‖ 4 *αὐτάς* om. Par. | *καὶ ἐγγαλοῦντας τὸν θεόν* A *καὶ ἐδέοντο καὶ ἐγγαλοῦσαν* (*ἐγγαλοῦσαι* R) *τὸν θεὸν ἔλ(εγον* R)· *δέσποτα κτλ.* Par. ‖ 5 *ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς* Par. ‖ 6 *δυνάμεθα* Par. | *ὠχρὰς* Par. ‖ 8 *τὰ τέκνα* pro *τὰ ἔργα τῶν χειρῶν* Par. ‖ 9 *οὐ τιμοῦσιν* A ‖ 12 *πρός σοῦ* A | *καὶ καταισχύνουν* — p. 13 v. 1 *κατησχυμμένη* om. A ‖ 12 *κατίσχυμένη* Par.

καὶ ἦλθεν φωνὴ λέγουσα· ἐπικατάρατος ἡ χεὶρ ἡ ἐργαζομένη τὴν ἁγίαν μου ἀνάστασιν. τὸ ἔργον αὐτῆς οὐδέν ἐστιν, καὶ αὐτὴν ἀναμένει τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, καὶ ἐπὶ τὴν | γῆν οὐκ εὐλογεῖται. ἡ δὲ ἁγία Τετράδη καὶ Παρα- fol. 2ᵃ
σκευὴ παρειστήκεσαν καὶ αὗται λέγουσαι· δέσποτα, καταπόντισον τοὺς ἁμαρτωλοὺς τοὺς μὴ ποιοῦντας τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον, ἀλλὰ βδελύττουσιν ἡμᾶς καὶ τρώγουσιν τὰς ἡμέρας ἡμῶν κρέας, καὶ σμίγουν μετὰ τὸ ἔθνος καὶ μολύνουσιν ἡμᾶς διὰ τὴν λαιμαργίαν αὐτῶν, καὶ τὸν φόβον σου οὐκ | fol. 2ᵇ
ἔχουσιν, δέσποτά μου, πανάγιε. καὶ πάλιν ἦλθεν φωνὴ λέγουσα· ἐπικατάρατος ὁ λάρυγξ ἐκεῖνος ὁ ἐσθίων Τετράδα καὶ Παρασκευῆ κρέατος καὶ τυρῶν, εἰ μὴ τὰς ἡμέρας τὰς

1 φωνὴν P ‖ 3 αὐτῇ P ‖ 8 με τὸ ἔθνος P | μολένουσιν P ‖ 9 sq. σου οὐ οὐκ ἔχουσιν P ‖ 10 sq. φωνῆν λέγουσαν P

μου τὸ πρόσωπον, καὶ ἵσταμαι ἐνώπιόν σου κατησχυμμένη. καὶ ἦλθεν φωνὴ λέγουσα· ἐπικατάρατος ὁ οἶκος ἐκεῖνος, ὅστις ἀπὸ ὥρας ἐννάτης τοῦ σαββάτου ἕως δευτέρας ἐπιφωσκούσης ἡλίου ἔργου ἅψηται, ὅτι αὐτὸν ἀναμένει τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτὸν οὐκ εὐλογήσω. Ἡ δὲ ἁγία Παρασκευὴ καὶ ἡ ἁγία Τετράδη παρίστανται καὶ αὗται τῷ θεῷ λέγουσαι ὅτι· ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν | ἐσθίουσι fol. 184ᵇA
κρέας καὶ τυρὸν καὶ μίγνυνται μετὰ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ μολύνουσιν ἡμᾶς. καὶ ἦλθεν φωνὴ λέγουσα· ἐπικατάρατος ὁ λάρυγξ ἐκεῖνος ὁ ἐσθίων κρέας καὶ τυρὸν ἐν τετραδοπαρασκευῇ, εἰ μὴ ἐν τῇ ἑβδομάδι τοῦ πάσχα καὶ τῶν δώδεκα ἡμερῶν καὶ τὴν πεντηκοστήν· τὰς δὲ λοιπὰς φύλαττε καὶ ἐγκρατεύου. μηδὲ μνείαν ἁγίων διαλύσῃς, ὦ ἄν-

3 ὅστις] ὅτι A ὁ Par. ‖ 4 ἔργον ἅψηται A ἡ . . . . . πονται ἔργον ἄληται Par. ‖ 5 ἄσβεστον pro αἰώνιον A | Ἡ δὲ ἁγ. Τ. παρίστατο καὶ αὐτὴ λέγουσα A ‖ 7 αὐτῶν pro ἡμῶν A ‖ 8 τὸ κρέας καὶ τὸ τυρῆ Par. | τυρῶν A | καὶ μίγν. μ. τ. γ. αὐτῶν om. Par. | μετὰ om. A ‖ 10 sq. τὸ κρ. κ. τὸ τυρῆ, εἰ μὴ τ. πεντηκ. καὶ τὸ δωδεκαήμερον Par. ‖ 12 sq. φυλάττειν μηδεμίαν αὐ μὴν διακρίνεις ὦ φιλάνθρωπε A

ἀπολαυστάς· τὰς δὲ λοιπὰς νηστεύετε καὶ ἐγκρατεύετε, εἰ δὲ [μή,] τῷ αἰωνίῳ πυρὶ παραδοθήσεσθε. πάλιν ἦλθεν ἑτέρα φωνὴ λέγουσα· βλέπετε, ἱερεῖς, πῶς φυλάσσει | ἕκα- fol. 3a στος τὴν ἰδίαν παροικίαν, ὅτι θεῷ περὶ αὐτῶν μέλλετε ἀπολογίαν δοῦναι· ποιμὴν γὰρ ἐκλήθης, σπούδασον, ἵνα καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. κρεῖττον γὰρ ὑπὸ ἀνθρώπων πειρασθῆναι καὶ μὴ παρὰ θεῷ καὶ ἀγγέλοις. ἀλλὰ παρακάλει νουθετῶν διὰ τῶν θείων γραφῶν. ἡ δὲ ἁγία Θεοτόκος, ἡ ἐλπὶς τῶν Χριστιανῶν, [τῶν] ἀδικουμένων προστάτης, καὶ τῶν fol. 3b χειμα|ζομένων λιμήν, καὶ τῶν ἀπελπισμένων ἐλπίς, καὶ τῶν

1 ἀποληστάς P ‖ 2 ἡ δὲ τὸ αἰῶνι P ‖ 3 ἑτέραν φωνῆν P | οἱ ἐροῖς P = ἱερεῖς | φυλάσει P ‖ 4 ὅτι ὃν παρημένηται P ‖ 5 σπούδασον, ἵνα καί] σπούδαξον νικᾶ P ‖ 7 θῶ P ‖ 9 τῶν ad posui ante ἀδικουμένων.

θρωπε, εἰ μὴ λειτουργήσῃς καὶ κοινωνήσῃς· εἰ δὲ μήτε, τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον κληρονομήσεις. βλέπετε, ἱερεῖς, πῶς φυλάττεται ἕκαστος τὴν ἰδίαν παροικίαν, ὅτι ὑπὲρ αὐτῶν μέλλετε ἀπολογίαν δοῦναι τῷ θεῷ. ποιμὴν καὶ διδάσκαλος ἐκλήθης ἐπὶ τῆς γῆς, σπούδασον οὖν καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀκοῦσαι διδάσκαλος. κρεῖττον γὰρ ὑπὸ ἀνθρώπων πειρασθῆναι καὶ μὴ παρὰ θεῷ καὶ ἀγγέλοις. ἀλλὰ παρακαλεῖτε, νουθετεῖτε διὰ τῶν θείων γραφῶν τὴν καλήν, εὐθεῖαν ὁδὸν ὁδεῦσαι, ἵνα τὰ ἴδια πρόβατα, εἰ θεωροῦσιν, ἀκολουθήσωσιν ὑμῖν. Ἡ δὲ ἁγία Θεοτόκος, ἡ ἐλπὶς fol. 185aA τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν | ἀδικουμένων προστάτης, τῶν χειμαζομένων λιμὴν καὶ τῶν ἀσθενούντων ἰατρός, ὁ τῶν

1 λειτουργηθεὶς καὶ μεταλάβης A λυτούργηθῆς Par. | εἰ δὲ] ἡ δὶ Par. | τῶ πυρὶ τὸ αἰωνίω A ‖ 3 ἰδίαν] κακίαν A ‖ 4 μέλλετε] βούλεσθαι Par. | τῷ θεῷ om. A ‖ 5 sq. ἐπὶ δὴν ἐκαλέσθης ποιμήν, καὶ διδάσκαλος ἐπὶ γῆς ἐκλήθεις· σπούδαξον ἐν οὐρ. ἀκούσῃς A ‖ 6 γάρ σοι ἔσται Par. ‖ 7 πειρ. καὶ ὑβρισθῆναι A | καὶ ἀγγέλοις om. A ‖ 8 παρακάλειν νουθέτι ἔλλεγχε A | θείων] ἁγίων Par. | τὴν καλὴν καὶ ἐπάνοδον A ‖ 9 ὁδεῦσαι om. A | ἵνα ὡς πρόβατα θεωρήσαντες A ‖ 10 ὑμᾶς Par. ‖ 10 sqq. ἡ τῶν ἀπελπισμένων χριστιανῶν ἡ ἐλπὶς καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν θερμότατος προστάτης Par. ‖ 11 τῶν χειμαζομ. — p. 15, 2 παρρησίαν om. Par.

ἀσθενούντων ἰατρός, καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἐγγυητής, ἡ μόνη πρὸς θεὸν παρρησίαν ἔχουσα παρίστατο ἔμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ θρόνου ὀδυρομένη μετὰ δακρύων πολλῶν καὶ λέγουσα· μὴ ἀκούσῃς, δέσποτα, τὴν δέησιν τῶν ἁγίων, τῆς ἁγίας | [fol. 4a] *Τετράδης καὶ Παρασκευῆς, καὶ ἀπολέσῃς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· ἀλλὰ ἀπόστειλον ἐκεῖ σημεῖον, ὅπως ἴδωσιν καὶ πιστεύσωσιν. ἰδοῦσα δὲ ἡ ἁγία Θεοτόκος, τὸ τεῖχος τῶν Χριστιανῶν, ὅτι ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ ὀλοφυρομένη μετὰ δακρύων πολλῶν· οὐκ ἔστιν* | [fol. 4b] *βοηθῶν τοῖς ἁμαρτωλοῖς; τότε πάντες οἱ ἀπόστολοι καὶ ἅγιοι μάρτυρες ἔκραξαν πάντες μεγάλην φωνὴν λέγοντες· δέσποτα, ἐλέησον τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ μὴ*

2 *παρίσταντο* P ‖ 6 *πιστεύσουσιν* P ‖ 7 *ἠδῶν* P ‖ 8 *ἀπὸ τοὺς υἱοῦς* P ‖ 10 *τοὺς ἁμαρτωλούς* P

πεινώντων ἄρτος καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἐγγυητής, ἡ μόνη πρὸς τὸν θεὸν ἔχουσα παρρησίαν, παρίσταται ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ παρακαλοῦσα μετὰ πολλῶν δακρύων λέγουσα· δέσποτα, μὴ ἀκούσῃς τὴν δέησιν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς καὶ Τετράδης καὶ ἀπολέσῃς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, ἀλλ' ἀπόστειλον σημεῖον, ὅπως ἴδωσιν καὶ πιστεύσωσιν. Ἡ δὲ ἁγία Θεοτόκος, τὸ τεῖχος τῶν Χριστιανῶν, ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπελπισμένων, ἰδοῦσα, ὅτι ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὁ κύριος ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων, ἀνεβόησεν φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπεν πρὸς πάντας τοὺς ἁγίους· οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν τοῖς ἁμαρτωλοῖς; τότε ἔπεσαν πάντες ἐπὶ πρόσωπον ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ οἱ ἄγγελοι καὶ ἀρχάγγελοι, προφῆται καὶ ἀπόστολοι καὶ μάρτυρες κράζοντες καὶ λέγοντες·

2sq. *τοῦ θρόνου* om. Par. ‖ 3 *παρακαλοῦσα* om. Par. | *πολλῶν* om. Par. ‖ 4 *τῆς δεήσεως* A | *τῆς ἁγ. Κυριακῆς Π. τε καὶ Τ.* Par. ‖ 5 *δέομαί σου, μὴ ἀπ.* Par. ‖ 6 *τι σημεῖον* Par. | *καὶ εἴδωσιν* A ‖ 6sqq. *ἰδὼν δὲ (ἡ) ὑπεραγία Θεοτόκος τὸ πλῆθος τῶν χρ. καὶ τὸν θρῆνον τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τὴν τοῦ θεοῦ ἀποστροφὴν* Par. ‖ 9 *τοὺς υἱοὺς* A ‖ 10 *πρὸς π. τ. ἁγ.* om. A ‖ 11 *τοὺς ἁμαρτωλούς* A | *ἔπεσον τοῦ θρ. τοῦ δεσποτικοῦ ἔμπρ.* Par. ‖ 12 *οἱ ἄγγελοι — 13 κράζοντες καὶ* om. A

ἀπολέσῃς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. — ἠβουλήθη τοῦ ἀφανίσαι πᾶσαν τὴν γῆν.

III *Καὶ εἶθ' οὗτος ἐπῆρέ με ὁ ἄγγελος καὶ ἤγαγέ με εἰς* fol. 5a *τὰ ἐπουράνια καὶ ἤγαγέ με ὅπου κολάζον|ται οἱ ἁμαρτωλοί. καὶ εἶδα ἐκεῖ ποταμὸν πύρινον· καὶ ἐκεῖ ἔκειτο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. ἐκόχλαζε δὲ ὁ ποταμὸς καὶ ἔρρηκται τὰ κύματα ἐπάνω τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν κλέπται, μωμύκται, παρακροαταί, παραπλακισταί, παρακομπανισταί, ἀδικηταὶ τοῦ κόσμου, οἱ παραβαίνοντες* fol. 5b *τὰς ἐντολὰς | τοῦ θεοῦ καὶ τὸ δίκαιον οὐκ ἔκριναν, ἀλλὰ προδίδουσιν τοὺς πτωχοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν· καὶ οἱ ἐμβαίνοντες εἰς ἀνδρόγυννα, οἱ καταφρονήσαντες τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ οἱ πατέρας καὶ μητέρας ἐνυβρίσαντες καὶ τοὺς γείτονας παρεπίκραναν. καὶ ἀνέβαινε πῦρ καὶ*

---

3 *ἰθοῦτος* P ‖ 6 *ἐχοχλαζε* P ‖ 7 *ἐπάνων* P ‖ 8 *μομυκται* P ‖ 9 *παρακαμπανισται* P | *παραβαίνονται* P ‖ 12 *ἐμπένοντες* P ‖ 13 *ἐνεβρησαντες* P

δέσποτα, ἐλέησον τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ μὴ ἀπολέσῃς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου.

fol. 185b A III *Καὶ εἶθ' οὗτος ἀπῆρέν με ὁ ἄγγελος καὶ ἤγαγέν | με, ὅπου κολάζονται οἱ ἁμαρτωλοί· καὶ εἶδον ἐκεῖ ποταμὸν πύρινον, καὶ εἰς τὸ χεῖλος αὐτοῦ ἐκάθητο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν κλέπται, οἱ μετασφραγίσται τὰ ἀλλότρια καὶ οἱ ἀρρενοκοῖται καὶ οἱ μαλακοὶ καὶ οἱ μωμύκται· καὶ οἱ ἐπιβαίνοντες εἰς τὸ γένος αὐτῶν, εἰς ἀνδρόγυνον καὶ εἰς πενθερὰν καὶ νύμφην καὶ συντέκνισσαν.*

---

3 *ἠθοῦτος* A et Par. | *ἀπήγαγε* A ‖ 5 *πλῆθος*] *λαὸς πολλὺς* A ‖ 6 sqq. *οἱ ἐπίορκοι, οἱ ἀδίκως ὀμνύουσιν, οἱ ψευδομάρτυρες, οἱ παρακομπανισταί, οἱ τὸ ἅγιον πνεῦμα ἀθετήσαντες καὶ οἱ ποιοῦντες ἀδελφοποιησίαν διὰ τὸ μοιχεύειν τὴν ἑαυτοῦ γυνήν.* Par. ‖ 7 *ἀρσενικεῖοι* A ‖ 8 *μομεῖκται* A ‖ 9 *συντέκνισσαν καὶ οἱ προδιδόντες ἔθνεσιν* add. A

σκώληκες καὶ ἐβύθιζε τοὺς ἁμαρτωλοὺς πῆχας μυριάδας. | καὶ ἔστημεν εἰς προσευχὴν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον θεόν. fol. 6a καὶ εὐθέως ἐπήρθη τὸ σκότος καὶ ἐφάνησαν οἱ ἁμαρτωλοί. — καὶ πάλιν ἀπήγαγέ με ὁ ἄγγελος εἰς τὴν λίμνην τῆς κρίσεως, καὶ ἦσαν ἐκεῖ λαὸς πολύς, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν φαρμακοί, οἱ ἐπιβουλευόμενοι ἀνθρώποις, καὶ μετὰ ἔχθρας εἰσέρχονται | εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν καὶ τῶν θείων fol. 6b μυστηρίων κοινωνοῦντες, οἱ ἐμβαίνοντες εἰς ἀνδρόγυννα, καὶ αἱ γυναῖκες [αἳ] ἀποκτέννουσιν τὰ τέκνα ἐν ταῖς κοιλίαις αὐτῶν, καὶ οἱ ὀμνύοντες ψευδῶς τὸ ὄνομα τοῦ

---

1 σκόληκας P ‖ 2 εστημαν P ‖ 7 οἳ το βουλεβομένους ἀνθρώπους P τοβ alio atramento scriptae ‖ 10 ἀποκτένουσιν P ‖ 11 ὀμνέοντες P

καὶ ἀνέβαινεν τὸ πῦρ καὶ ὁ γνόφος ἐπάνω αὐτῶν ὥσπερ νέφος μαῦρον καὶ ἐσκέπαζεν τοὺς ἁμαρτωλούς. καὶ μετ' ὀλίγον ἐπήρθη τὸ σκότος, καὶ ἐφάνησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ὡς πύρινον ἱμάτιον. — καὶ πάλιν ἔδειξέν μοι ὁ ἄγγελος τὸν σκώληκα τὸν ἀκοίμητον, ὃ ἦν ποταμός, καὶ εἰς τὸ χεῖλος αὐτοῦ ἐκάθητο πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ οἱ ἐπιβουλευόμενοι τοὺς ἀνθρώπους καὶ οἱ μετὰ σίκερα εἰσιόντες ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν θείων μυστηρίων κοινωνοῦντες· καὶ αἱ γυναῖκες, αἳ ἀποκτείνουσιν τὰ βρέφη

---

1 ἄνευ δὲ A | γνόφ. καὶ κρότος τῶν σκολύκων ὥσπερ λαοῦ πολλοῦ καὶ ἀλόγων A ‖ 3 τὀλίγον ἀπήγαγεν τὸ σκότος καὶ ἦλθεν τὸ φῶς A ‖ 4 πύρινον] πράσιμον A | ἀληθινὸν Par. | καὶ πάλιν — 5 ποταμός om. A ‖ 6 τὸ ἐκεῖθεν χεῖλος ἐκαθέζετο ἄλλοι A ‖ 8 ἐπιβουλόμενοι A ‖ 7 sqq. οἱ κλέπται καὶ οἱ μετασφραγίζοντες τὰ ἀλλότρια καὶ οἱ ἀρσενοκοῖται καὶ οἱ μαλακοὶ καὶ οἱ μομύκται καὶ εἰς ἀνδρόγυννα καὶ εἰς πενθερὰν καὶ γυναῖκα ἀδελφὴν καὶ εἰς συντέκνισσαν τεκνοῦντες, οἱ προδιδόντες ψυχὰς χριστιανὰς εἰς ἔθνη Par. ‖ 10 βρέφοι A

θεοῦ. καὶ ἀνέβαινεν εἰς αὐτοὺς πίσσα μαυρὰ καὶ κατέκαινεν αὐτούς. — καὶ πάλιν ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος φρέαρ μέγαν ἔχον
fol. 7ᵃ *ἑπτὰ στόμα|τα, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐφύλαττον αὐτό. καὶ ἀνέβαινε πίσσα καὶ πῦρ καὶ γνόφος. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· ἐν αὐτῷ τῷ φρέατι καταδικάζεται ὁ διάβολος σὺν τοῖς ὑπηρέταις αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς, οἳ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν οὐκ ἐπίστευσαν, καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ φόβον θεοῦ ἔχοντα, ἀλλ'*
fol. 7ᵇ *ἁρπάζουσιν ἀδίκως τὸν κόπον τῶν πτωχῶν | ὡς λύκοι. καὶ ἠρώτησα τὸν ἀρχιστράτηγον καὶ εἶπέ μοι· οὗτοι οὐκ ἔχουν ἔλεος εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι τὸ ἄδικον ἠγάπησαν καὶ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ οὐκ εἶχον. — καὶ πάλιν ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος ποταμὸν πύρινον, καὶ ἐκόχλαζεν· καὶ μέσον τοῦ ποταμοῦ ἵστατο*
fol. 8ᵃ *γέφυρα, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐφύ|λαττον αὐτήν, καὶ ἔρρει ἔνθεν καὶ ἔνθεν. καὶ ἵστατο νεφέλη, καὶ ἐν τῇ νεφέλῃ ἵστατο*

---

1 *μαύρη* P ‖ 3 *αὐτῆν* P ‖ 4 *σγνόφος* P ‖ 5 *αὐτῶ τὸ φρέαρ* P ‖ 6 *ἔσαρκον* P ‖ 12 *ἐχόχλαζε* P ‖ 13 *γέφηραν* P

ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῶν, καὶ οἱ παραβλακισταί. καὶ ἀνέβαινεν
fol. 186ᵃA *ἐπὶ | αὐτοὺς πίσσα μαυρά. — καὶ εἶδον φρέαρ ἔχοντα ἑπτὰ στόματα, καὶ ἄγγελος ἐφύλαττεν αὐτό· καὶ ἀνέβαινεν ἐξ αὐτοῦ πῦρ καὶ γνόφος καὶ σκότος τῶν σκωλήκων. ἐν αὐτῷ καταδικάζεται ὁ ἀντίχριστος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ λόγου μὴ πιστεύσαντες· ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα μηδὲ εἰς Χριστὸν πιστεύσαντα. — καὶ πάλιν ἔδειξέ μοι ποταμὸν πύρινον, καὶ αὐτὸς ἦν κοχλάζων. μέσον δὲ αὐτοῦ εἱστήκει γέφυρα. τὸ πλάτος αὐτῆς δακτύλους δώδεκα ὡς ζώνη. καὶ ἄγγελοι ἵσταντο τέσσαρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ νεφέλη ἐπάνωθεν· καὶ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐπάνωθεν ῥομφαία πύρινος, καὶ κατεφέρετο*

---

2 *μαύρι* A | *καὶ ἀνέβαινεν* .... his verbis resistit Par.; rursus incipit p. 19, 4 *ἀνατολῶν* ‖ 7 *ἔχονται* A ‖ 9 *ἡστήκοι* A ‖ 10 *ζόνην* A ‖ 11 *τέσσαροι* A

ῥομφαία πύρινος, καὶ ἐφέρετο εἰς τὴν γέφυραν ὑπὸ ἀγγέλων βασταζομένη· καὶ οἱ ἄνεμοι ἐνέπνεον ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ὑπεράνω ἦν λαὸς πολύς, στυγνοὶ καὶ τεθλιμμένοι. καὶ ἦλθον ἀπὸ ἀνατολῶν περᾶσαι τὴν γέφυραν χαίροντες, τοὺς δὲ ἀπὸ δυσμῶν κινήσαντας ἐσκία|σεν ἡ νεφέλη, καὶ fol. 8b κατέβη ἡ ῥομφαία ἡ πύρινος, καὶ ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι, καὶ ἐστράφη ἡ γέφυρα, καὶ ἔπιπτον οἱ ἁμαρτωλοὶ κάτω, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς τὸ σκότος· καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοι οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν ἐλθόντες καὶ περάσαντές εἰσιν ἐλεήμονες καὶ πορνείαν καὶ μοιχείαν μισήσαντες, οἱ μὴ κλέψαντες, ψευ|δολογίαν μισήσαντες. fol. 9a καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν παράδεισον, ἵνα βλέπωσιν τὰ αἰώνια ἀγαθά, ἵνα ἀγάλλωνται. οἱ δὲ ἀπὸ δυσμῶν κινήσαντές εἰσιν ἄρχοντες, οἳ τὰ δῶρα λαμβάνοντες καὶ τὸ δίκαιον οὐκ ἔκριναν, ἀλλ' ἀδικοῦν τοὺς πένητας καὶ

4 et 9 ἀνατολὰς P ‖ 5 et 12 sq. ἀποδισμὰ P ‖ 6 κέβη P ‖ 7 γέφηραν P ‖ 12 βλέπουσιν P

εἰς τὴν γέφυραν ὑπὸ ἀγγέλου κρατουμένη. καὶ ἄνεμοι δύο ἔμπνεον ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ὑπὸ ἀνατολῶν ἔκειτο λαὸς πολὺς καθήμενος καὶ ἀποδυρόμενος. καὶ ἦλθον μὲν ἀπὸ ἀνατολῶν ψάλλοντες καὶ ἐπέρων· ὅτε ἦλθον οἱ ἀπὸ δυσμῶν καὶ αὐτοὶ τοῦ περᾶσαι τὸν πύρινον ποταμόν, ἐσκίασιν ἡ νεφέλη, | καὶ κατέβη ἡ ῥομφαία fol. 186bA ἡ πύρινος, καὶ ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι, καὶ ἐστράφη ἡ γέφυρα, καὶ ἔπιπτον οἱ ἁμαρτωλοὶ ὡς φύλλα ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς νεφέλη. καὶ μετ' ὀλίγον ἐπήρθη ἡ νεφέλη,

1 κρατουμένου A ‖ 4 ἀνατολῶν] hoc denique verbo rursus incip. Par. | ἐπέρνουν Par. ‖ 5 sq. καὶ ἤλθωμεν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυμῶν καὶ ἴδωμεν τὴν γέφυρον θέλοντες διαβῆναι ἐκεῖθεν πρὸς δυμάς· καὶ κυνήσαντες ἐσκίασεν ἡ νεφέλη A ‖ 7 ἄπειρος pro πύρινος Par. | ἔπνευσαν A | γέφυρος A τὸ γεφύριν ὡς βιαίου ἀνέμου φυσῶντος Par. ‖ 8 ὡς φύλλα ἀπὸ τ. δ. om. A ‖ 9 καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς νεφέλη om. A. | αὐτὸ Par. | καὶ μετ' ὀλίγον — νεφέλη om. Par.

παρὰ τὸ δίκαιον τὰ ἄδικα ἁρπάζοντες καὶ ἐστερήσαντο fol. 9b πολλούς· λειτουργίαν καὶ ἐλεημοσύνην | οὐκ ἐποίησαν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἴσχυσαν περᾶσαι, ἀλλ' ἔπεσον εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὴν κόλασιν τὴν αἰώνιον. — καὶ πάλιν ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος κόλασιν λεγομένην ἑπτάλοφον ἔχοντα καμίνους ἀναριθμήτους, ἐπάνω δέ εἰσιν σκεπασμένοι. ἔχων θυρίδας, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξήρχετο καπνὸς καὶ βροντὴ | fol. 10a φλογός· καὶ μέσον λαὸς πολὺς φλεγόμενοι. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν πρεσβύτεροι ἄδικοι, μοιχοὶ καὶ ἐμπαῖκται, οἳ μετὰ ἔχθρας εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν

6 σκεπασμέναι P ‖ 7 βροντο P

καὶ εἶδον τοὺς ῥιφθέντας ἔξω τοῦ ποταμοῦ. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ δυνάσται, οἳ δῶρα λαμβάνουσιν καὶ τὸ δίκαιον οὐ κρίνουσιν. — καὶ πάλιν ἔδειξέν μοι ὁ ἄγγελος ἄλλην κόλασιν λεγομένην ἑπτάλοφον ἔχοντα καμίνους ἀναριθμήτους· ἐπάνω δὲ ἔχων σκεπασμένας τὰς θυρίδας. ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξήρχετο ἄχνη καὶ πῦρ καὶ βροντισμὸς τῆς φλογός. καὶ ἐν αὐτῷ εἶδον πλῆθος ἀνθρώπων πολλῶν εἰσιόντων ἐν αὐτῷ. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν οἱ πρεσβύτεροι οἱ δίγαμοι, οἱ μετὰ ἔχθρας εἰσιόντες εἰς ναὸν κυρίου καὶ τὴν ἁγίαν λειτουργίαν ἐκτελοῦντες· ἱερεῖς οἱ ἀνάγοντες τοὺς ἀνθρώπους εἰς κριτήριον, καὶ ἱερεὺς ὁ συγγενόμενος μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ ἢ ἑτέρᾳ ἑορτῇ, ἱερεὺς ὁ ἔχων

1 ἐκριφέντας Par. ‖ 2 ἀρχιερεῖς, δυνάσται om. A ‖ 3 οἱ τὰ δῶρα λαμβάνοντες A | καὶ — κρίνουσιν om. A ‖ 4 ὁ ἄγγελος ἄλλην om. A ‖ 5 ἔχων Par. | ἀναριθμεῖτους καίοντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς καίοντας πιπτωμένους A | ἐπάνω — 6 θυρίδας om. A ‖ 6 ἔρχονται A ‖ 8 λαοῦ πολλὺ A ‖ 9 καὶ ἀββάδες μεγαλόσχημοι Par. ‖ 10 sq. εἰ μετὰ ἐσχρᾶς εἰσιόντες ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ καὶ τὴν λειτουργίαν ἐγχειρίζονταις A ‖ 11 sq. ἱερεὺς ὁ ἀφ' οὐρανοῦ ἀνθρώπους ὀμόσαι· ἱερεὺς εἰς κριτήριον· A ‖ 12 σιγενόμενος A ‖ 12 sq. συγγινόμενος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τὴν ἁγίαν κυριακὴν ἢ ἐν μεγάλῃ ἑορτῇ καὶ ἱερεὺς ὁ 'ναφωνῶν ἀνθρώπους ὀμόσαι Par.

καὶ τὴν ϑείαν κοινωνίαν λαμβάνουσιν. ἱερεὺς ὀμόσαι ἔστησεν ἀνϑρώπους εἰς κρίσιν, ἄφησεν ἀνϑρώπους, καὶ ὤμοσαν ἀδίκως, καὶ σμίγων μετὰ | fol. 10b *τὴν γυναῖκαν αὐτοῦ τὴν ἁγίαν κυριακήν, ὅταν ϑέλῃ λειτουργῆσαι· ὁ ἱερεύς, ὁ μὴ διετάζων τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ ϑεοῦ καὶ διὰ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, λέγει· „ἔχεις πατέρα πνευματικὸν ἢ οὐκ ἔχεις“, κρύπτει πόρνην καὶ λαμβάνει δῶρα. ὁμοίως καὶ ὁ πρεσβύτερος ὁ μὴ εἰσερχόμενος εἰς τὸν ναὸν τοῦ |* fol. 11a *ϑεοῦ, καὶ ἡ πρεσβυτέρα ἡ μὴ ἀναγκάσασα τὸν πρεσβύτερον αὐτῆς εἰσέρχεσϑαι εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ ϑεοῦ ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς σχολὰς τοῦ κόσμου ἠγά-*

---

1 *ὅμοσεν* P ‖ 3 *με τὴν γυνήκαν* P ‖ 4 *διὰ τάσον* P ‖ 8 *πρεσβυτέραν* P ‖ 11 *χολλᾶς* P

*γυναῖκαν κρυπτήν, ἱερεὺς ὁ μὴ ἐτάζων τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ κοινωνίᾳ λέγων· „μὴ ἔκλεψας; μὴ ἐπόρ|*fol. 187a A *νευσας; μὴ ἔχϑραν ἔχεις μετά τινος; μὴ ἐσυκοφάντησας κατὰ τὸν πλησίον σου;“ ἱερεὺς λαβὼν δῶρα καὶ κρύπτων γυναῖκα πόρνην, ἱερεὺς ὁ καινόδοξος. καὶ ἀββὰς ὁ μὴ ὑποτασσόμενος τοῦ ἡγουμένου λάϑρα αὐτοῦ, ἀββὰς οἰνοπότης, ἀββὰς μαυλιστής, ἀββὰς φιλάργυρος, ψυχῆς ἀπωλείᾳ ἀββὰς εὐφραινόμενος. ὁμοίως δὲ καὶ πρεσβυτέρισσα ἡ μὴ τιμήσασα τὸν πρεσβύτερον αὐτῆς, καὶ ἄλλη μοιχὴ βαρέα καὶ πόρνη καὶ μεϑύστρια καὶ δίγαμος ὧδε μέλλουσιν κολάζεσϑαι. — καὶ πάλιν ἔδειξέν μοι φρέαρ βαϑὺ καὶ παμμέγεϑες, βράζον καὶ κοχλάζον· καὶ ἐν αὐτῷ λαὸς πολύς. καὶ εἶπέ μοι ὁ*

---

1 *ἐτάσσον* A *ἐρευνῶν* Par. ‖ 2 *λέγων* — 4 *σου* om Par. ‖ 4 *λαμβάνων* Par. ‖ 5 *πόρνας* Par. | *ἱερεὺς ὁ δικαζόμενος, ἱερεὺς ὁ πορνεύων* add. Par. ‖ 6 *τοῦ ἡγουμένου λάϑρα αὐτοῦ* om. Par. ‖ 7 *οἰνοπότης πυρὸς ἐξαπτούσης* Par. | *ψυχῆς ἀπολέτης* A ‖ 8 *ὁ μαβλιστῆς ἐν καμίνω αὐλιοστῆς· ἀββᾶς ἐφαλνόμενος ὁ δὲ ἐκεῖ τιμορούμενος* A | *ὁ μὴ τιμῶσα* Par. ‖ 9 *αὐτῆς* om. A ‖ 10 *πόρνη* om. A | *μαβλήστρια καὶ οἱ δυχαμες* A | *μέλλουν* Par. ‖ 11 *παμμεγέϑη* A et Par. ‖ 12 *κράζων* Par.

πησεν, ἐλεημοσύνην οὐκ ἐποίησεν. — καὶ τῷ αἰωνίῳ πυρὶ τιμωρίζονται καὶ οἱ ἀββάδες οἱ ῥίπτοντες τὸ σχῆμα καὶ fol. 11ᵇ οἱ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες ἐκαλοῦντο, | καὶ οἱ ἄρχοντες οἱ κακοποιοῦντες τοὺς δούλους καὶ ὀρφανοὺς καὶ χήρας.

IV Καὶ ἐπῆρέ με ὁ ἄγγελος καὶ ἤγαγέ με εἰς τὸν παράδεισον· καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· Ἀναστασία, ἰδὲ τὰ κάλλη τοῦ παραδείσου, ἅπερ μέλλουσιν οἱ δίκαιοι ἀπολαμβάνειν. καὶ εἶδα τὸ κάλλος, τὴν ὡραιότητα, τὸ μέγεθος καὶ τὰ ἐπικείμενα fol. 12ᵃ ἀγαθά, | ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. καὶ ἐξέστη ἡ ἀθλία μου ψυχή· οὐ δύναται γὰρ γλῶσσα ἀνθρώπου ἢ νοῦς διηγήσασθαι τὰ ἀνεκδιήγητα ἀγαθὰ ἐκεῖνα. καὶ ἔνδον αὐτοῦ εἶδα ἄνθρωπον καθήμενον καὶ εἰς τὸν ὦμον αὐτοῦ ἐκράτει σταυρόν· καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ λῃστής· ἔξωθεν δὲ τῆς πύλης εἰσὶν ἄνθρωποι δύο

1 ἐῶνι P ‖ 2 εἰρήπτοντες P ‖ 3 ἐκαλοῦντων P ‖ 12 ἀνεγδηξίγητα P

ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν πρεσβύτεροι καὶ ἀββάδες οἱ ῥίπτοντες τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα. ὁμοίως καὶ διάκονοι καὶ αὐθένται οἱ κακοποιοῦντες τοὺς δούλους αὐτῶν ἐλευθέρους τε καὶ δουλίδας αὐτῶν, καὶ οἱ κρατοῦντες αὐτοὺς πλεῖον τῶν τριῶν χρόνων.

IV Τότε ἐπῆρέ με ὁ ἄγγελος καὶ ἔδειξέν μοι τὸν παράδεισον. καὶ εἶδον ἐν αὐτῷ ἄνθρωπον καθήμενον καὶ εἰς fol. 187ᵇA τὸν ὦμον | αὐτοῦ κρατῶν σταυρόν· καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ λῃστὴς ὁ σταυρωθεὶς μετὰ τοῦ Χριστοῦ. ἔξωθεν δὲ τῆς πύλης εἶδον ἄνθρωπον καθεζόμενον καὶ γυνήν· καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτοί εἰσιν ὁ Ἀδὰμ

1 δύγαμοι πρεσβ. A | ρυπτοντες A ρηπόσαντες Par. ‖ 2 καὶ ἀγγελικόν om. A ‖ 3 αὐθέντες A om. Par. | ἐλευθέρους — 4 αὐτῶν om. Par. ‖ 4 sq. καὶ οἱ κρατοῦντες — 5 χρόνων om. A ‖ 6 ἀπῆρεν Par. ‖ 7 ἐκεῖ A ‖ 8 ἔχον σταυρὸν καὶ κρατῶν εἰς τὸν νόμον A ‖ 10 θεοῦ pro Χριστοῦ A | ἦν δὲ ἐν τῇ πύλῃ ἄνθρωπος καὶ γυνὴ καθήμενος A

καθεζόμενοι· | καὶ λέγει μοι [ὁ ἄγγελος·] οὗτοί εἰσιν fol. 12b *Ἀδὰμ καὶ Εὔα. καὶ ἐλαία μετὰ καρποῦ αὐτῆς, καὶ ἄμπελος μετὰ σταφυλῆς, καὶ πᾶν δένδρον εὔσκιον καρποῦν ἐκεῖ ἐστιν ἐν τῷ χωρίῳ ἐκείνῳ τῷ παναγίῳ. καὶ εἶδον τράπεζαν ἐστολισμένην· καὶ ἐκεῖ εἰσιν τὰ ἀγαθὰ καὶ ἡ δόξα. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· αὕτη ἡ τράπεζά ἐστιν τῶν ἐλεημοσυνῶν, τῶν δικαίων, τῶν | δανειζόντων ἐν ἀνάγ-* fol. 13a *καις καὶ μὴ λαμβανόντων τόκον. καὶ εἶδον κάμαραν παμμεγέθη, καὶ ἐν αὐτῇ ἐκρέμαντο κανδήλια πολλά, τὰ μὲν γέμοντα (τὰ μὲν μεστά), τὰ δὲ ὑπόκενα· τὰ μὲν καλὰ ἐξαστράπτοντα, τὰ δὲ πλῆρες σκοτεινά. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος·*

---

2 *ἐλέαν* P ‖ 3 *σταφυλῆν* P | *εὐσκυόκαρπον* P ‖ 4 *ἐν τῷ χωρίῳ*] *στοχόριον ἐκεῖνωτὸ πανάγίω* P ‖ 5 *ἐστολωμένην* P ‖ 6 *δόξαν* P ‖ 8 *λαβάνοντες* P ‖ 9 *κανδύλες πολλὲς* P ‖ 10 *γομάτα* P | *τὰ μὲν μεστά* uncis inclusi, quia haec verba obscuratum illud *γομάτα* explicare videntur | *τὰ μὲν ὑποκήμενα* P *ἐξάπτοντα* P

καὶ Εὔα, καὶ μέλλουσιν εἰσιέναι ἐν αὐτῷ. καὶ εἶδον μὲν ἐκεῖ ἐλαίαν μετὰ καρπὸν καὶ ἄμπελον μετὰ βότρυας ὡρίμους καὶ πᾶν δένδρον μετὰ καρποῦ. καὶ εἶδον ἐκεῖ τράπεζαν ἐστολισμένην, καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· αὕτη ἐστὶν ἡ τράπεζα τῶν ἐλεημόνων καὶ τῶν δανειστῶν τῶν ἐν ἀνάγκαις μὴ λαμβανόντων τὸν τόκον. καὶ εἶδον κάμαραν παμμεγέθη, καὶ ἐν αὐτῇ ἐκρέμαντο κανδήλια πολλά· τὰ μὲν γέμοντα, τὰ δὲ ἀπόκενα, καὶ ἄλλα στεγνὰ καὶ πλῆρες σκοτεινά. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· ταῦτα τῶν δικαίων εἰσίν· καὶ καθὼς ἕκαστος ἐποίησεν ἐλεημοσύνην,

---

1 *εἶναι μετ' αὐτόν* A | *εἴδωμεν* A ‖ 3 *ὀροίμους* A | *καρποῦ*] *φύλον καὶ τοὺς καρπούς* A ‖ 5 *ἔσται* Par. ‖ 6 *ἐναναγγει* A om. Par. | *μὴ* om. A | *τόκον*] *ἕτερα* Par. ‖ 7 *ἐκεῖ καμάρας παμμεγέθης* A ‖ 7 *ἐν αὐτῇ*] *αὐταῖς* A om. Par. | *ἐκρέμουντο* Par. | *ἐκρήμμαντο* A | *κανδίλια* Par. *κανδήλοια* A ‖ 8 *γεμάτα* A *μεστά*, add. *σάβουρα* Par. | *τὰ δὲ καλὰ τὰ δὲ ἐξαστράπτοντα* Par. ‖ 9 *πλήρης* Par. *πληροῖς* A | *ταῦτα*] *καὶ αὐτά* Par. ‖ 10 post *εἰσίν*: *τῶν ζώντων καὶ τῶν ἀποθανόντων* Par. *τῶν ποιησάντων ἕκαστος ἐλ.* A

αὐτά εἰσιν τῶν διδόντων καὶ δανειζόντων ἐν ἀνάγκαις καὶ fol. 13b *τῶν* | . . . . .

V *Καὶ ἦρέ με ὁ ἄγγελος, ὅπου γράφονται τὰ μάταια τοῦ κόσμου. καὶ εἶδον ἐκεῖ τοὺς γράφοντας καὶ τοὺς λύοντας. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οἵ γράφοντές εἰσι περὶ τῶν ζώντων, καὶ οἵ λύοντες περὶ τῶν θανέντων. καὶ γὰρ τὸν ἄνθρωπον δύο ἄγγελοι φυλάττουσιν αὐτόν· ὁ εἷς γράφει τὰς ἁμαρτίας, καὶ ὁ ἕτερος τὰς δικαιοσύνας· καὶ ἐὰν φυλάξῃ πάντα, ἀπέρχονται καὶ μεταγράφουσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέγα βιβλίον καὶ λύουσιν αὐτῷ πᾶσαν ἁμαρτίαν. [καθὼς λέγει ἡ θεία γραφή·] νοήσατε καὶ ἀγωνίζεσθε, ἵνα μὴ καταγραφῆτε. καὶ εἶδα ἄγγελον ἐρχόμενον ἐκ [τῶν*

1 *ἐνάγγες* P ‖ 4 *λῆόνοντας* P ‖ 6 *ἡ λιόνοντες* P ‖ 7 *φυλάξει* P | *αὐτόν* P ‖ 10 *μέγαν* P ‖ 11 *καθὼς λέγει ἡ θεία γραφή* adscripsi e Par. ‖ 12 sq. *τῶν ὧδε* adsumpsi e Par.

περιμένει αὐτά· καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐξαστράπτοντά εἰσιν τῶν δικαίων, τὰ δὲ σκοτεινὰ τῶν ἁμαρτωλῶν.

fol. 188aA V *Καὶ ἦρέ με ὁ ἄγγελος* | *καὶ ἀπήγαγέν με, ὅπου καταγράφονται τὰ μάταια τοῦ βίου· καὶ εἶδον ἐκεῖ τοὺς μὲν γράφοντας, τοὺς δὲ λύοντας, καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οἵ μὲν γράφοντες περὶ τῶν ζώντων καταγράφοντες, οἵ δὲ λύοντες περὶ τῶν θανόντων ἀπογράφοντες· δύο ἄγγελοι φυλάττουσιν· ὁ εἷς καταγράφεται τὰς ἁμαρτίας, ὁ δὲ ἕτερος τὴν μετάνοιαν· καὶ ἐὰν φυλάξῃ ἅπαντα, ἀπέρχονται καὶ καταγράφουσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέγιστον βιβλίον καὶ λύουσιν αὐτῷ πᾶσαν ἁμαρτίαν. καθὼς λέγει ἡ θεία γραφή· ἀγωνίζεσθε, ἵνα γραφῆτε μετὰ τῶν δικαίων. καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἐκ τῶν ὧδε ἐρχόμενος·*

1 sq. *τὰ δὲ ἄλλα καλὰ ἤγουν τὰ ἐξάπτοντα εἰσὶν τῶν δικαίων· τὰ δὲ στυγνᾶ τῶν δυθανέντων· τὰ δὲ σκοτεινὰ τῶν ἁμαρτολῶν* A ‖ 6 sq. *καταγράφονται* A *γράφουν τὴν ἁμαρτίαν, ὁ δὲ ἕτερος τὴν μετάνοιαν* Par. ‖ 8 sq. *τὴν μετάνοια* A ‖ 10 *μέγιστον*] *μέσον* A | *λοίουσιν* A *λίον αὐτοῦ* Par. ‖ 11 *θεία* om. A | *ἀγονίζεσθαι* A ‖ 12 *ἄγγελος* om. Par. | *ἐρχόμενον* A

ὧδε] σὺν χαρᾷ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι· πόθεν ἔρχεσαι, ἡμέτερε ἄγγελε; καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς. εἶπεν. ἔρχομαι ἐκ τοῦ κόσμου, ὑπὸ τοὺς ἐλεήμονας καὶ υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοὺς ποιοῦντας τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ ἀπέρχονται εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ θεοῦ | ἐκκλησίαν καὶ ποιοῦντας fol. 15[a] *τὸ ἀγαθόν. καὶ πάλιν εἶδον ἕτερον ἄγγελον κλαίοντα* (fol. 14 n. l.) *καὶ ὀδυρόμενον, καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ εἶπεν βοῶν μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ λέγων· καὶ ἐγὼ ἔρχομαι ὑπὸ τοῦ κόσμου, ἐκ τοῦ ἀνελεήμονος καὶ σκληροκαρδίου, τοῦ μὴ ποιοῦντος τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ κακῶς διάγονται τὸν βίον | αὐτῶν καὶ οὐ δύνανται ἐπιστρέψαι εἰς τὸ θέλημα* fol. 15[b]

3. *τὸν κόσμον* P | *υἱοὶς τοῖς* P ‖ 6 *κλεον* P ‖ 7 *βοόντα* P ‖ 8 sq. *πο τὸν κόσμον ἐκ τοὺς ἀνελεήμονας καὶ σκληροκαρδίους τοὺς μὴ ποιοῦντας* P ‖ 11 *δήναντε ἐπίστρεψε* P

καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἕτεροι ἄγγελοι· πόθεν ἔρχῃ, δίκαιε ἄγγελε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν· ἐκ τοῦ κάτω κόσμου ἔρχομαι, ἐκ τοῦ ἐλεήμονος τοῦ ποιοῦντος τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ἕτερον ἄγγελον κλαίοντα, καὶ ἠρώτησαν οἱ ἄγγελοι· πόθεν ἔρχῃ, | δίκαιε ἄγγελε; ὁ δὲ μετὰ fol. 188[b] A *στεναγμοῦ ἀπεκρίνατο λέγων· ἐγὼ ἐκ τοῦ κάτω κόσμου ἔρχομαι, ἐκ τῶν ἀνελεημόνων καὶ σκληροκαρδίων, καὶ οὐ δύναμαι ποιῆσαι αὐτούς, ἵνα ποιήσωσιν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. καὶ ἦλθεν φωνὴ λέγουσα πρὸς αὐτόν· ὑπόμεινον, ἔκδεξαι, ὅπως μετανοήσωσιν, καὶ πολλὰ χαρίσομαι αὐτούς, ἐὰν δὲ μή, κἀγὼ κρινῶ αὐτούς. καὶ εἶδον ἕτερον ἄγγελον ἐρχόμενον, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ ἄγγελοι· πόθεν ἔρχει, δίκαιε ἄγγελε; καὶ οὐκ ἤθελεν ἀποκριθῆναι αὐτοὺς διὰ τῆς συνεχούσης λύπης αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ ἔρχομαι ἐκ τῶν*

1 *ἠρώτησιν αὐτὸν ὁ ἀρχάγγελος* A' ‖ 2 *ἀπεκρίθη λέγων* A | *οἱ ποιοῦντες* A ‖ 4 *ἐρχόμενον* pro *κλαίοντα* Par. | *ἐρώτησεν αὐτόν* A ‖ 6 *ἐγώ* om. Par. | *κόσμον* Par. ‖ 7 *τοῦ ἀνελεήμονος καὶ σκληροκαρδίου* Par. ‖ 8 *ἑαυτοὺς ποιῆσαι* A | *θεοῦ] μοῦ* A ‖ 9 *πρὸς αὐτὸν οὗτος* A ‖ 10 *ὅπως] ἵνα* A | *καὶ — μὴ* om. A ‖ 11 *κρίνω* Par. | *καὶ εἶδον* — p. 26, 4 *αὐτούς* om. A

τοῦ θεοῦ. καὶ εὐθέως ἦλθεν φωνὴ λέγουσα· ὑπόμεινον, καὶ ἐὰν οὖν οὐ μὴ μετανοήσουσιν, ἐγὼ κρινῶ αὐτούς.

VI *Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος τῶν βασιλέων καὶ ἀρχιερέων τὰ συστήματα· καὶ εἶδον ἐπισκόπους καθεζομένους* fol. 16ª *ἐπὶ θρόνου καὶ παρισταμένους ὑπὸ τοῦ κλήρου, | τῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ ψαλτάδων. καὶ εἶδον ἐπισκόπους καὶ θρόνους οὐκ εἶχον, διότις ἐκαθέσθησαν καὶ οὐκ ἠξιώθησαν. καὶ εἶδον ἐκεῖ πρεσβυτέρους καὶ στολὰς οὐκ εἶχαν. καὶ ἠρώτησα τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπέ μοι· οὗτοι ἄξιοι ἐκλήθησαν, καὶ ἐν τῷ ἀπελθεῖν αὐτοὺς αἱ πρεσβύτεραι* fol. 16ᵇ *αὐτῶν ἐπῆραν ἑτέ|ρους ἄνδρας, καὶ διὰ ταῦτά εἰσιν διαχωρισμένοι· ἐὰν δὲ αἱ γυναῖκες αὐτῶν μετανοήσωσιν, πάλιν*

1 *φονῆν* P ‖ 4 *καθεζόμενοι* P ‖ 5 *παριστάμενη* P *τὸν κλήρων* P ‖ 7 *ἐκαθέστησαν* P ‖ 10 *πρεσβυτέρες* P ‖ 12 *μετανοήσουσιν* P

πορνευόντων καὶ οὐκ ἰσχύω σωφρονίσαι τούτους. καὶ ἦλθεν αὐτῷ φωνὴ λέγουσα· μακροθύμησον, ἐξακολούθησον, ὅπως ὑποστρέψωσιν, καὶ πολλὰ χαρίσομαι αὐτούς, ἐὰν δὲ μή, κἀγὼ κρινῶ αὐτούς.

VI *Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδειξέν μοι ὁ ἄγγελος τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν βασιλέων τὰ συστήματα, καὶ εἶδον ἐκεῖ ἐπισκόπους καθεζομένους, καὶ παρέστηκεν ὁ κλῆρος αὐτῶν, πρεσβύτεροι, διάκονοι καὶ ψάλται. καὶ εἶδον ἐκεῖ ἄλλους ἐπισκόπους καὶ θρόνον οὐκ εἶχον· καὶ εἶδον πρεσβυτέρους καὶ στολὰς οὐκ εἶχον. καὶ ἠρώτησα τὸν ἄγγελον, καὶ εἶπέ μοι· οὗτοι ἄξιοι ἐκλήθησαν, καὶ ἐν τῷ προαπελθεῖν αὐτοὺς ἔσφαλλον αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἑστήκασιν παραχωρισμένοι· ἐὰν δὲ εἰς μετάνοιαν ἔλθωσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν,*

5 *τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων* Par. ‖ 6 *τὸ σύστημα* A | *ἐπισκ. καὶ θρόνους οὐκ εἶχον, διότι ἐκάθισαν ἀλλ' οὐκ ἠξιώθησαν* Par. ‖ 7 *καθεζομένους* — 8 *ἐπισκόπους* om. Par. ‖ 9 *θρόνον* A | *καὶ εἶδον πρεσβυτέρους καὶ στολὰς οὐκ εἶχον* om. A ‖ 10 *τοῦτοι* Par. ‖ 11 *ἀνάξιοι* A | *ἑαυτοὺς ἔσφαλον* Par. *ἔσφαλαν ἑαυτῶν γυναῖκες* A ‖ 12 *ἡστίκησαν* Par. A parum liquet; idem habere videtur ac Par.

λαμβάνουσιν τὰς στολὰς αὐτῶν. καὶ εἶδον ἐκεῖ θρόνους βασιλέων, καὶ βασιλείαν οὐκ εἶχαν. καὶ ἕτερος βασιλεὺς βασιλείαν οὐκ εἶχεν, καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκάθητο ἄνθρωπος ζοφώδης. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν | (fol. 17a) Ἰωάννης ὁ Τζιμίσκης, διότι ἀπέκτεινε βασιλέαν τὸν Νικηφόρον, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· κύριε Ἰωάννη, διὰ τί ἐποίησας τοῦτον τὸν ἄδικον φόνον εἰς ἐμὲ καὶ οὐκ ἠλέησας τὴν ἰδίαν ψυχήν; οὐκ οἶδας, ὅτι τὰς χεῖρας ἡμῶν ἐθήκαμεν ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ, ἵνα μὴ δόλος ἐν ἐμοὶ γενέσθαι, ἀλλὰ εἰρήνην πρὸς ἀλλήλους ἐποιήσαμεν; σὺ δὲ ταῦτα οὐ|(fol. 17b)κ ἐφύλαξας. ἰδού, απο-

2 ἐτερους P ‖ 5 τζιβίστης P ‖ 6 κυρῶ ιω P ‖ 7 εὐχῆν P

πάλιν λαμβάνουσιν τὰς στολὰς αὐτῶν. καὶ εἶδον ἐκεῖ θρόνον βασιλέως καὶ βασιλείαν οὐκ εἶχεν, καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ ἔκειτο ἄνθρωπος ζοφερός. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης, ὁ καὶ Τζιμίσκης, καὶ ἀπέκτεινεν Νικηφόρον τὸν βασιλέα, οὔτε ἄνεσιν ἔχει οὔτε θρόνου | (fol. 189a A) ἠξιώθη. καὶ ἀτενίζοντός μου πρὸς αὐτὸν εἶδον πάλιν Νικηφόρον τὸν βασιλέα στήκοντα καὶ ἐλέγχοντα αὐτόν· κύριε Ἰωάννη, διὰ τί ἔπραξας εἰς ἐμὲ τὸν ἄδικον φόνον; διὰ τί οὐκ ἐλέησας τὴν ἰδίαν σου ψυχήν; οὐκ οἶδας, ὅτι τὰς χεῖρας ἡμῶν εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν ἐθήκαμεν καὶ εἰρήνην πρὸς ἀλλήλους ἐποιήσαμεν, ἵνα μὴ δόλος ἐν ἡμῖν γένηται; σὺ δὲ ταῦτα οὐκ ἐφύλαξας, καὶ οἷον ἔργον

1 πάλαι Par. ‖ 3 ἔκειτο om. Par. | ἄγγελος φοβερός Par. ‖ 4 sq. ὁ θρόνος ἰῶ τοῦ τζημημίσχῆ, καὶ οὔτε τῆς βασιλείας ἀπήλαυσεν οὔτε τοῦ θρόνου ἠξιώθη, διότι ἀπέκτεινεν βασιλέαν τὸν Νικηφόρον, καὶ οὔτε Par. | ἡμισκῶς A ‖ 6 πρὸς] εἰς A ‖ 7 βασιλ. τ. Ν. Par. ‖ 8 κύρη A | ἰῶ τζημίσχηᾶ, κύρι ἰῶ Par. | τὸν om. A ‖ 9 διὰ τί — ψυχήν om. Par. ‖ 10 χεῖρὰς μας Par. ‖ 11 καὶ ἀλλήλους πρὸς εἰρήνην A | ἵνα — 12 γένηται om. Par. ‖ 12 ταῦτα om. A | καὶ] νῦν δὲ οἷον Par.

λαμβάνεις οἷον ἔργον ἐποίησας. αὐτὸς δὲ ὀδυρόμενος μετὰ κλαυθμοῦ οὐδὲν ἔλεγεν ἤ· οἴμοι τοῦ οὐαί. καὶ πάλιν εἶδον ἕτερον τυπτόμενον, καὶ ἄνεσιν οὐκ εἶχεν. καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ φονευθέντος τὴν τιμὴν λαμβάνων. — καὶ ἰδὼν ταῦτα ἤγαγέ με ὅπου κολάζονται οἱ ἁμαρτωλοί, | fol. 18a *καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἰδού, ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ματαίου κόσμου, καὶ πάλιν μέλλω αὐτὴν ἀποστρέψειν ἐκεῖ τῇ προστάξει τοῦ θεοῦ. καὶ ἦραν πρός με φωνὴν λέγοντες μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ πάντες συχνῇ τῇ φωνῇ λέγοντες· ἡμεῖς ἀφήκαμεν τέκνα, γονεῖς, ἀδελφούς, συγγενεῖς καὶ συγγενάδας καὶ γυ-*

---

4 *λαμβανοντες* P ‖ 7 *μέλον* P ‖ 9 *φωνῆν* P ‖ 10 *συνκενάδες* P

ἐποίησας ἀπέλαβες. ἐκεῖνος δὲ ὀδυρόμενος οὐδὲν ἔλεγεν εἰ μή· οἴμοι καὶ τὸ οὐαί, οἴμοι, οἴμοι. καὶ πάλιν εἶδον ἕτερον ἄνθρωπον τυπτόμενον, καὶ ἄνεσιν οὐκ εἶχεν. καὶ λέγει μοι ὁ ἄγγελος· οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ φονευθέντος τὴν τιμὴν λαμβάνων καὶ ἐσθίων. — καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος, ὅπου κολάζονται οἱ ἁμαρτωλοί, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· ἰδού, ἄνθρωπος ἐκ τοῦ βίου τούτου ἐστίν, καὶ μέλλω αὐτὴν πάλιν ὑποστρέψειν ἐνταῦθα τῇ προστάξει τοῦ θεοῦ. καὶ ἦραν φωνὴν μεγάλην πάντες πρός με λέγοντες· ἡμεῖς ἀφήκαμεν γονεῖς καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας. πορευθεὶς παρ- [fol. 189b A] *άγγειλον αὐτοῖς, ὅπως γρηγορήσωσιν, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ*

---

1 *ἀπολαῦσαι* Par. *ἀπόλαβες* A | *ὀδυρόμενος* om. Par. | *οὐδὲν ἄλλον τί* A ‖ 2 *τὸ οὐαὶ καὶ τὸ οἴμοι, τί ἔπαθον* Par. | *καὶ τὸ οἴμοι· οἴμοι* A | post *οἴμοι*: *καὶ πάλιν εἶδον ἑτέρους βασιλεῖς εἰς μεγάλην ἀπόλασιν καὶ θρόνους ἀπολαύσεως καὶ ἑτέρους εἰς μεγάλην ἀτιμίαν καὶ αἰσχρότηταν* Par. ‖ 3 *ἄνθρωπον* om. A | *τυπτόμαινον* A | *καὶ — 4 ἄγγελος* om. A ‖ 5 *ὅταν δὲ ἔστρεψέ με ὁ ἀγγ. ἀπῆγέν με* Par. ‖ 7 *ματαίου βίου* Par. | *ἐστίν* om. Par. ‖ 8 *αὐτὸν* Par. | *ὑποστρέψων* A | *ἐκεῖ* Par ‖ 9 *μεγάλην* om. Par. *φωνῇ μεγάλῃ* A | *πρός με* om. Par. ‖ 10 *ἀδελφοὺς* pro *τέκνα* Par. | *καὶ συγγενῆς* add. Par. ‖ 11 *ἀπάγγειλον* Par. | *γνωρήσεις αὐτοῖς τὰ ὧδε* | (fol. 189b A) *κολαστήρια* A | *καὶ αὐτοὶ* om. Par.

ναῖκας. | δεόμεθα, πορεύου ἀνάγγειλον αὐτοῖς ταῦτα, ὅπως (fol. 18b) γρηγορήσωσιν, ἵνα μὴ εἰσέλθωσιν εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ἱκεσίαν ποιήσωσιν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον θεόν, καὶ ἅπερ ἐτυπώσαμεν εἰς τὸν θάνατον ἡμῶν περὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν σωτηρίας καὶ οὐκ ἐδόθησαν αὐτά, καὶ ἡμεῖς ἄνεσιν οὐχ εὑρίσκομεν. διότις καὶ αὐτοὶ ὧδε | μέλλουσιν ἐλθεῖν, (fol. 19a) ὅπου καὶ ἡμεῖς κολαζόμεθα, διὰ τὰς τυπώσεις ἡμῶν καὶ κατακριθήσεσθαι ἐνώπιον τοῦ δικαίου κριτοῦ.

τότε ἦλθεν ἕτερος ἄνθρωπος, καὶ ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν κόλασιν· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· αὕτη γὰρ ἐκ τοῦ ματαίου κόσμου ἐστίν, καὶ πάλιν βούλομαι ἀποστρέψειν αὐτὴν ἐκεῖ· παρά|γγειλον αὐτῇ, τί βούλει· καὶ ἐβόησεν μετὰ (fol. 19b)

1 ταῦτας P ‖ 5 οὐκ ηδόησαν P ‖ 10 οὗτη P ‖ 11 ἀποστρέψε P ‖ 12 αὐτῇ] αὐτήν P

εἰσέλθωσιν εἰς τὰ φοβερὰ κολαστήρια ταῦτα, ἀλλὰ γὰρ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ἱκεσίαν ποιήσωσιν πρὸς τὸν θεὸν καὶ ἐλεημοσύνην καὶ ἅπερ ἐτυπώσαμεν χρήματα, ἵνα δοθῶσιν ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ οὐκ ἐδόθησαν, ἡμεῖς δὲ ἄνεσιν οὐχ εὑρίσκομεν, καὶ ὑμεῖς ὧδε μέλλετε ἐλθεῖν, ὅπου ἡμεῖς κολαζόμεθα. βλέπετε, μὴ κατακριθῆτε διὰ τὰς τυπώσεις ἡμῶν εἰς τὸν δίκαιον κριτήν.

τότε εἶδον ἕτερόν τινα, καὶ ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν πίσσαν, ὅπου βράζει χιλίας ὀργυίας· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· αὕτη ἐκ τοῦ ματαίου κόσμου ἐστίν, καὶ μέλλω πάλιν τοῦ ὑποστρέφειν αὐτὴν ἐκεῖ, καὶ παράγγειλον, εἴ τι βούλει. καὶ

1 εἰς τὰ φοβερὰ κολαστήρια ταῦτα] ἐν αὐτῷ A | γὰρ om. Par. ‖ 2 περὶ Par. | ποιεῖτε A ‖ 3 διετυπώσαμεν A | κτήματα Par. ‖ 3 sq. ὑπὲρ ψυχῆς σωτηρίας ἡμῶν A ‖ 4 καὶ οὐκ] ἢ οὐκ Par. ‖ 5 καί] ἀλλὰ γάρ Par. | ὅπου] ὅπως A ‖ 7 ἡμῶν om. Par. ‖ 8 τινα om. A ‖ 9 ὅπου] ὁ Par. | ὀργυίας] πήχας A | post ἄγγελος: καλὰ ἦσε καλὰ ὁδηγοῦ Par. [καλὰ εἶδες, καλὰ ἔδειξα H; videntur haec verba esse angeli, quae Anastasiae facit; locum habent initio epilogi] ‖ 10 αὕτη] οὗτος Par. | αὕτη — p. 30, 14 πικρᾶς βασάνου om. A. ‖ 11 ἤτοι βούλη Par.

κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· ἐγὼ ἐκ τῆς δύσεως ὑπάρχω, ὀνόματι Πέτρος ἀπὸ κάστρου Κορίνθου, τιμῆς ἀξίας ἐκλήθην πρωτοσπαθάριος· ἐγὼ δὲ πολλοὺς ἠδίκησα εἰς τὸν μάταιον κόσμον καὶ πολλὰ προάστεια ἥρπασα, χήρας καὶ ὀρφανοὺς ἠδίκησα,
fol. 20ª *φόνους πολλοὺς ἐποίησα | διὰ χρημάτων πολλῶν, καὶ τὸ δίκαιον οὐκ ἔκρινα, καὶ οὐδέποτε ἐλεημοσύνην ἐποίησα διὰ τὴν ταλαίπωρον καὶ ἀθλίαν μου ψυχήν· καὶ ἐγκατέλιπα πλοῦτον πολὺν ἐς γῆν τοῦ σκηνώματός μου. ὁ δὲ θεὸς τὴν ψυχήν μου ἀπέρριψεν εἰς τὸ πῦρ. ἀνάγγειλον αὐτὰ τῇ γυναικί μου καὶ τοῖς τέκνοις μου. γρηγόρησον, ἵνα μὴ*
fol. 20ᵇ *εἰσέλ|θωσιν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ φοβερὰ κολαστήρια, ἀλλ' ἐλεημοσύνην καὶ ἱκεσίαν ποιήσωσιν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον θεὸν ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ· καὶ τὰ κακὰ συναχθέντα ὑπὲρ ἐμοῦ δότε αὐτὰ πτωχοῖς, ἵνα κἀγὼ ἄνεσιν εὕρω καὶ λάβω ἐκ τῆς αὐτῆς τιμωρίας καὶ βασάνου. καὶ λέγει μοι ὁ*

2 *πέρος* P | *τη μῖς ἀξίας ἐκλήθει* P ‖ 3 *ἀδίκησα* P ‖ 4 *ἀδίκησα* P ‖ 5 *δι α' ριμάτων* P ‖ 11 *φοβερὰν κολαστήριαν* P

ἐβόησεν μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ καὶ βρυγμοῦ λέγων· ἐγὼ ἐκ τῆς δύσεως ὑπάρχω, ὀνόματι Πέτρος ἀπὸ κάστρου Κορίνθου, τῇ ἀξίᾳ πρωτοσπαθάριος, καὶ ἔμπροσθέν μου ἄνθρωπος οὐκ εὐφράνθη οὐδὲ ἔπραξέν τι, ἐγὼ δὲ πολλοὺς ἠδίκησα εἰς τὸν μάταιον βίον καὶ προάστεια ἀφήρπασα, χήρας καὶ ὀρφανοὺς ἠδίκησα, φόνους ἐποίησα καὶ διὰ χρημάτων τὸ δίκαιον οὐκ ἔκρινα, ἐλεημοσύνην ποτὲ οὐκ ἐποίησα, καὶ ἡ γῆ τὸ σκήνωμά μου οὐκ ἐδέξατο, ὁ δὲ θεὸς τὴν ψυχήν μου οὐκ ἀπεκρύψατο. κατέλιπα πλοῦτον καὶ θησαυρὸν πολύν. ἀνάγγειλον ταῦτα τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις μου ὅτι· γρηγορεῖτε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ φοβερὰ κολαστήρια ταῦτα. σπουδάσατε δι' ἐλεημοσύνης καὶ ἱκετεύσατε τὸν θεόν, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ δότε ταῦτα, ἵνα κἀγὼ ἀναπαύσωμαι ἐκ τῆς πικρᾶς βασάνου.

1 *βραγμοῦ* in edit. R ‖ 5 *πραστύα ἀπύρπαξα* Par.

ἄγγελος· στή|ριξον σεαυτὴν καὶ ἐν ἀκριβίᾳ φύλαξον αὐτά, fol. 21[a] ἅπερ ὁρᾷς, καὶ πορεύου ἀνάγγειλον μετὰ πάσης ἀνάγκης.

Καὶ ἦλθεν φωνὴ πρός με λέγουσα· Ἀναστασία, ἄπελθε καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε, κακοῦργοι ἄνθρωποι. οὐκ οἴδατε, ταλαίπωροι, ὅτι κατ᾽ εἰκόνα ἐμοὶ ἐποίησα ὑμᾶς, ἵνα τὸ ἐμὸν ὄνομα | καὶ fol. 21[b]

1 ἀκρηβίαν P ‖ 3 φωνὴν P

Par.

Τότε λέγει μοι ὁ ἄγγελος. στήριξον σεαυτὴν καὶ μετὰ πάσης ἀκριβίας τάξον ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἅπερ ἑώρακας, καὶ πορευθεῖσα ἀνάγγειλον ταῦτα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ μὴ ἐάσῃς ταῦτα μετὰ τοὺς πειρασμοὺς αὐτῶν· μὴ δειλιάσῃ[ς] καὶ λάλησον κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χῶραν, ὅπου δ᾽ ἄν ἐστιν τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, καὶ γράψον ταῦτα καὶ ἀνάγγειλον· μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων· καί· οὐκ οἴδατε, ὅτι κατ᾽ εἰκόνα ἐμοὶ ἐποίησα ὑμᾶς καὶ ὁμοίωσιν, ἵνα τὸ ἐμοῦ θέλημα ποιήσητε; καὶ διὰ ἐλεημοσύνην ὑπέδειξα ὑμῖν τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπως ἴδωσιν καὶ πιστεύσωσιν

5 πορεύθῃς ἀνάγγηλον Par. ‖ 9 δΐλιάσε Par. [δειλιᾶσαι in edit. R δειλίασε?] ‖ 16 οἴδαται Par. ‖ 17 ημᾶς Par. ‖ 20 ὑμᾶς Par.

A

Καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος· καλὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν καὶ συντελείας [ὑπέδειξεν ὑμῖν ὁ θεός·] ἐὰν δὲ οὐ μετανοήσητε, ἐκκόψει τὰ ἔτη τῆς ζωῆς ὑμῶν. μακάριοι γὰρ οἱ ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας αὐτῶν· μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντα· μακάριος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ἀγοράζων ἔλαιον, προτοῦ λυθῇ ἡ πανήγυρις· καθὼς ἡ γραφὴ λέγει ὅτι· τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· μακάριος ὁ λαβὼν τὴν

3 ὑπέδειξεν ὑμῖν ὁ θεός adposui, quia talia intercidisse videntur cf. Par. v. 19 ‖ 5 μετανοήσεται A ‖ ἐκκόψῃ A ‖ 7 ἡμῶν A ‖ 10 ὁ ἐλθών A

θέλημα ποιήσητε; καὶ ἔδειξα ὑμῖν τὰ φοβερὰ σημεῖα, ὅπως ἴδητε καὶ πιστεύσητε. ἐγὼ ἠβουλήθην τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλὰ διὰ τὴν δέησιν τῆς μητρός μου καὶ τῶν ἀχράντων δυνάμεών μου καὶ ἁγίων προφητῶν καὶ ἀποστόλων ἐμακροθύμησα καὶ ἀπέστειλα ἄνθρωπον
fol. 22[a] ἐξ ὑμῶν, ὅπως λαλήσῃ | τῷ ῥήματί μου. καὶ ὅταν ἴδητε καὶ ἐὰν οὐκ εἰσακούσητέ μου, μὰ τὸν θρόνον μου τὸν ὑψηλὸν καὶ ἀσάλευτον καὶ τὴν παράκλησιν τῶν ἁγίων μου,

4 τῆς ἀχράντων P ‖ 8 παρακαλέσει P

Par.

πρός με. καὶ ἀπέστειλα ἰδίαις χερσὶ καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε. καὶ ἠβουλήθην τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ διὰ τὴν δέησιν τῆς παναχράντου μητρός μου καὶ τὴν παράκλησιν τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, προφητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ μαρτύρων ἐδιαλλάγην, καὶ ἐκίνησαν τὰ σπλάγχνα μου εἰς οἰκτιρμοὺς καὶ ἀγαθότηταν πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπέστειλα ἄνθρωπον ἐξ ὑμῶν, ἵνα ἀναγγείλῃ ταῦτα· ὅστις δὲ οὐ πιστεύσει ταῦτα καὶ βλασφημήσει, ἵνα ἔχῃ τὴν κατάραν τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεο-

3 εἰ βουλήθη Par. ‖ 15 ἡμῶν Par. ‖ 16 ὅστις] ἴος Par. [ὅς in edit. R εἴ τις?] ‖ 17 βλασφημήσῃ in edit. R ‖ 18 ἔχει Par.

A

ἐπιστολὴν ταύτην καὶ γράψει αὐτὴν καὶ ἀποστελεῖ εἰς ἑτέρας χώρας, | οὐκ ἀπὸ πόλεως fol. 190[a]A
εἰς ἑτέραν πόλιν· ἐὰν ἔχῃ ἁμαρτίας ὑπὲρ τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἐγὼ αὐτὰς ἐξαλείψω καὶ καταριθμήσω αὐτὸν μετὰ τῶν ἁγίων μου καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτὸν εὐλογήσω. μακάριος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ἀκούων ἡδέως τοὺς λόγους τούτους, ὅτι οὐ μὴ γραφῇ εἰς αὐτὸν ἁμάρτημα οὐδέν· μακάριος ὁ ἄνθρωπος

1 γράψῃ A ‖ 2 ἀπόστειλε A ‖ 3 οὐκ ἀποπόλιν A ‖ 4 ἔχει A

ποιῆσαι ἔχω τὴν ἡμέραν σκότος καὶ κατασφάγητε ἀλλήλους· καὶ ἀποστελῶ ἀγγέλους ἀνελεήμονας, ἵνα μετὰ σιδήρων συντρίψωσι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ἐὰν δὲ με|τανοήσητε, ἐγὼ ἐπιβλέψω ἐφ᾽ ὑμᾶς fol. 22b *καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς καὶ χαρίσω τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν τὴν αἰώνιον. ὅστις οὐ μὴ μετανοήσει, μικρύνω τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ· ἐὰν δέ τις εὑρεθῇ φλυαρὸς καὶ ἄπιστος καὶ εἴπῃ, ὅτι ψευδῆ*

---

1 *ποιήσει* P | *κατασφαγῆται* P ‖ 2 *σηντρίψει* P ‖ 3 *ἡμᾶς* P ‖ 4 *ἡμῶν* P ‖ 7 *ψευδῆς* P

Par.

φόρων πατέρων, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα καὶ μετὰ τῶν κραζόντων· ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν· καὶ ἐπὶ τῆς γῆς οὐκ αὐτὸν εὐλογήσω, ὅτι ἐξ ἐμοῦ ἐξῆλθον οἱ λόγοι οὗτοι.

Καὶ οὕτως ἀνακαλεῖται ὁ θεὸς πατήρ. τέκνα, ἠκούσατε τῶν φοβερῶν κολάσεων. ἀδελφοί, φροντίσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτά, καθὼς καὶ ὁ προφήτης Δαβὶδ λέγει ὅτι· σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ὁ δεσπότης ἡμῶν ἐν τοῖς θείοις εὐαγγελίοις λέγει· ἀγωνίζεσθε διελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης

---

8 *ἀνακαλεῖτε* Par. | *ὁ θεὸς*] *ὡς* in edit. R ‖ 9 *οἰκοῦσατε* Par. ‖ 12 *εἰς ἔλθηται* Par. ‖ 16 *ἐν τοῖς*] *ἐκ τῆς* Par.

A

ὁ ἔχων τὸν φόβον τοῦ θεοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀνταποδόσεως ἐλεήσω αὐτόν· ἐὰν δὲ εὑρεθῇ φλυαρὸς καὶ λέγων, ὅτι ψευδεῖς εἰσιν, κρινεῖ αὐτὸν ὁ θεός.

Διότι ἀνακαλεῖται ἡμᾶς ὁ θεὸς πατήρ. τέκνα, ἀκούσατε

---

3 *ἡμέρος* A ‖ 6 *ψευδῆς* A ‖ 8 *ἀνακαλεῖτε* A

fol. 23a *εἴσιν τὰ γεγραμμένα, | ἔχει τὴν ἀρὰν τῶν ἀχράντων δυνάμεων καὶ ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα, καὶ εἰς τὴν γῆν οὐκ εὐλογεῖται.*

Βλέπετε, πῶς ἀνακαλεῖται ὁ θεὸς πατήρ, κἀγώ, τέκνα, ὁμῶς. ἠκούσατε τὰ φοβερὰ κολαστήρια· φροντίσωμεν, ἵνα μὴ
fol. 23b *εἰσέλθωμεν ἐπ' αὐτά, κα|θὼς ὁ προφήτης Δαβὶδ λέγει ὅτι· σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. καὶ μακάριοι*

---

5 *πὸς ἀνακαλῆται εἰς* $\overline{\textit{πρά}}$ *' καγὼ τέκνα ὅμος* P ‖ 6 *κολαστήριαν* P ‖ 7 *Δανιήλ* P Davidis sunt verba ps. XXVIII [XXVII LXX] quae citat; auctoris ipsius error esse potest qui Danieli adscripsit, sed recte tradunt *Δαβἴδ* A et Par.

Par.

καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ. διὸ καὶ ὑμεῖς, ἀδελφοί, σπουδάσατε, ἵνα μή τις ἐξ ὑμῶν παραδοθῇ εἰς τὰς κολάσεις ταύτας. μακάριοι γὰρ οἱ ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ψυχῶν αὐτῶν. μακάριος γὰρ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει γρηγοροῦντα· μακάριος ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀγοράζων ἔλαιον, πρὶν λυθῇ ἡ πανήγυρις· μακάριος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὃς λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ ἀντιγράψῃ ἐν ἑτέρᾳ πόλει καὶ χώρᾳ, ἐὰν ἔχῃ ἁμαρτίας ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς

---

2 *σπουδάσαται* Par. ‖ 8 sq. *ὁ ἐλθὼν* Par.

A

περὶ τῶν φοβερῶν δικαστηρίων. ἀδελφοί, φροντίσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτά, καθὼς καὶ ὁ Δαβὶδ λέγει ὅτι· σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. καὶ ὁ δεσπότης ἐν τοῖς θείοις εὐαγγελίοις λέγει· ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύ-

οἱ ἐργαζόμενοι ὑπὲρ σωτηρίαν ψυχῶν, πρὶν ἔλθῃ ἡ πανήγυρις τοῦ κόσμου τούτου, καθὼς ἡ θεία γραφὴ λέγει· τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. μακάριοι οἱ ἐργαζόμενοι τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ μακάριος ὁ λαμβάνων τὴν | fol. 24a ἀποκάλυψιν ταύτην καὶ γράψει αὐτὴν καὶ ἀποστελεῖ εἰς ἑτέραν πόλιν καὶ χώραν· ἐὰν ἔχῃ ἁμαρτίας ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, λέγει υἱός, ἐγὼ ἐξαλείψω αὐτὰς καὶ συναριθμήσω αὐτὸν μετὰ τῶν ἁγίων μου. αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ

---

1 ψυχῶς P ‖ 5 ἀποστηλην P

Par.

κεφαλῆς αὐτοῦ, ἐγὼ ἐξαλείψω αὐτὰς καὶ ὑπεραριθμήσομαι αὐτὸν μετὰ τῶν ἁγίων μου καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αὐτὸν εὐλογήσω. μακάριος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ἀκούων ἡδέως τοῖς λόγοις τοῦ κυρίου καὶ φιλανθρώπου θεοῦ, ὅτι οὐ μὴ γραφῇ ἁμαρτία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὲρ αὐτοῦ. διὸ πάντες ἱερεῖς καὶ διάκονοι, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, πλούσιοι καὶ πένητες, δῶμεν δόξαν τῷ θεῷ· ἔλεος καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τῷ γράψαντι ἅμα καὶ τοῖς ἀκροασαμένοις καὶ κτησαμένῳ, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις [σὺν] τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ

A

λης· δι᾽ οὗ καὶ ὑμεῖς, πατέρες καὶ ἀδελφοί, σπουδάσατε ἐκεῖ· διὸ πάντες ἱερεῖς καὶ Λευΐται, πλούσιοι καὶ πένητες, | δῶμεν δόξαν τῷ θεῷ· fol. 190b A ἔλεος, τὴν σωτηρίαν τῷ κτησαμένῳ. μεθ᾽ οὗ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ

---

6 τῶν κτισαμένων A ‖ 8 πᾶσι A

καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Τέλος τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ἁγίας Ἀναστασίας.

---

3 *τέλος κτλ.*] om. Par. et A

Par.

ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

A

πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

INDEX.

Loci in Anastasiae apocalypsi ad ius ecclesiasticum pertinentes, quos quidem invenerim, hi sunt:

p. 1 v. 17 *ἀπὸ κυριακῆς κτλ.* Anastasia non modo ieiunium iussum cf. *Σύνταγμα* (*τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων κτλ.*, *Γ. Α. Ῥάλλη καὶ Μ. Πότλη*, 6 Bde, Athen 1852—1859) *Β* 84 sq. *Γ* 115 *Δ* 43 sq., sed plenam xerophagiam servabat.

p. 5 v. 5 *τὰ δὲ νήπια κτλ.* festum innocentium, qui appellantur flores vel primitiae martyrum, celebrabatur Christi nati die festo quarto. In monasterio Centula inde ab IX. saec. sepulcri innocentium reliquiae ostendebantur.

p. 9 v. 10 *ἡ λίμνη, ὅπου κολάζονται οἱ γονεῖς κτλ.* *Δ* 443 *παιδίου ἀβαπτίστου ἀποθανόντος κτλ.*

p. 11 v. 8 *τοὺς αἱρετικούς* *Ε* 211 sq. *οἱ αἱρετικοὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζονται.*

p. 11 v. 9 A *τοὺς πλεονέκτας* *Δ* 50 *δεινὴ ἡ πλεονεξία κτλ.*

p. 12 v. 9 *ἐργάζονται κτλ.* *Δ* 486 Z 348 *ἡ κυριακὴ ἄπρακτος ἔστω.*

Ibid. v. 11 (p. 21 v. 3) *σμίγουν μετὰ τὰς γυναῖκας αὐτῶν* *Α* 335 *Δ* 9. 334 *ποίας ἡμέρας δεῖ μίξεως πρὸς ἀλλήλους ἀπέχεσθαι κτλ.*

Ibid. (p. 17 v. 11) *ὀμνύουσιν ψευδῶς* *Ε* 248. 617 *ἀπηγόρευται ὅλως τὸ ὀμνύειν.*

p. 13 v. 7 *τρώγουσιν τὰς ἡμέρας ἡμῶν κρέας* *Β* 84 sq. *Γ* 115 *Δ* 43 sq.

p. 17 v. 6 *φαρμακοί* *Δ* 100. 221. 404 *Ε* 384 *φαρμακεία ἐπιτιμᾶται ὡς ὁ φόνος.*

p. 26 v. 10 *αἱ πρεσβύτεραι αὐτῶν ἐπῆραν ἑτέρους ἄνδρας*: in apoc. Mar. virg. p. 121 eae uxores presbyterorum, quae post maritorum obitum aliis viris denuo nubebant, poenas persolvunt crudelissimas.

Date Due

AUG 14	1990		
Nov 23	1990		